

ssini: Tell Vilmos — ábránd. Kacsóh: a rádió? 7.30: Gra-Fucik: A gladiátortelbey: Perzsavásár. Ay, ay, ay. Baer-Kék hawaii. Jolson: boy. Jolson—Dre-várany van a válamecnik: A rézbörü. Harminkettes ba-g kovácsok — induló citrom. Gross—Kal-Mester-utca. Kulj-szörü kisbáránka. tben. Sebő Miklós: eprónyélből. Szécsi angó. A sziget dala. Kurt Schwabach: elibes: „Lakmé“ — szely Gyula: Fehér. Blankenburg: A alási indulója. 8.45: gverseny. Közremü-lya és Szedő Miklós peraénekesei és a m. fából alakult zene-Nyitány. Barinkay t? — duett. Cigány-gó. Ali baba és a ayitány. Denevér — hangok — keringő. dala. Bordial-duett. éj Velencében — r-keringő. Tere-fere na kb. 10.15: Pontos lentés, hírek. Majd: cigányzenekarának ngária-szállóból. és ariaest. sz zene. rgoná. 20.30: Szórakoztató marazene. res hangy. nekár. plin és gitárzene. etana. Hazamból. zenekar. 22.23: Ka-

XIII évfolyam • szám 120
1930. június 1
Vasárnap
5690 év Szivan 4

Ramasetter Robert
BUDAPEST

400
Disztér 2. II. e. 8.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPLAL

Postaköltsége az előfizetésért
Buda Pest, L. Papp (K. Gyulai-utca) 11.
Telefon 8-11.

Előfizetési árak:
Egy évre .. 1100 L.
Félévre .. 600 L.
Három hónapra .. 350 L.
Egy hónapra .. 120 L.
Külföldi előfizetési árak:
Egy hónap 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetéseket
tarifa szerint vételezni fel.

Sevuot ünnepén

„Szamlaaj magadnak hét heteket attól kezdve, hogy sarlódat a gabonába bo-esatod. Annakutána pedig szenteld meg a Hetek ünnepét és örvendezz a te Urad Istened előtt, te és fiad és leányod, szolgád és szolgálóleányod és a lévita. És mindaz, ki a te kapuidon belül va-gyon és a jövevény, az árva és özvegy, akik a te körödben élnek. És emlékez-dj, hogy te is szolga voltál Egyiptom-ban. Cselekedj tehát parancsolataim szerint!”

A Biblia ezekkel az egyszerű, rusz-tikus szavakkal követeli Sövuot ünne-pének megtartását. Emlékezz, hogy egy-kor szolga voltál Egyiptomban! Emlé-kezz, hogy a szolgaság után felszabadu-lásod órája ütött. És miből állott e fel-szabadulás? Abból, hogy a Sináj he-gyén kinyilatkoztatták örök időkre a zsidó törvényt az emberiségnek, a sze-retetnek, az igazságnak és jóságának ezt a esodlatosán egyszerű és nagy alkotás-t, a Tórá-t.

Az egyiptomi szolgaságra emlékez-tető peszachi ünnep után, a Természet gyönyörű felbontakozásának napjaiban, amikor az élet arculata felé néz Isten minden teremtménye, adatott nekünk a Tóra. Zsidó szimbólum ez. Előbb fizikai elnyomatás, azután a felszabadulás cso-dája, esoda, amely örökké tart. Az el-nyomatás után nem bosszu liheg a régi elnyomó iránt a zsidó törvényt és a zsidó társasélet vonalát mutató Bibliá-ban. A sevuoszkor adott bibliai kinyi-latkoztatás követeli a jövevényeknek és mindenkinek, aki zsidók országában él, az egyenlőséget, követeli a szabadság emelkedettségét, követeli a tiszta örö-möket.

„Nagyobb az, aki Tórá-t tanul, mint aki a főpapi méltóságot viseli, sőt na-gyobb magánál a fejedelemmel!” — mondja a Talmud, annak jellemzésül, hogy a legnagyobb földi kincs, ami szá-munkra adatott: a Biblia nem mérhető föl sem anyagi javakkal, sem földi ha-talommal. A szellemiség, amely a zsidó népet tragikus sorsának minden hullá-mzásánál konzerválta, felemelte, regenerálta, többet jelent minden mulandó hatalomnál: anyagi jólétnél, háborus diadalnál, uralomnál.

Valahol írja egy midras: „Attól a naptól kezdve, hogy a Tóra adatott nekünk, nem volt irástudatlan a mi né-pünk soraiban. És attól a naptól kezdve, aki boldogtalannak érezte magát, csak akarnia kellett és boldogságot vissza-nyerhette az isteni igék által, ha azokba beleértette magát, és a dolgok értelmét ke-reste. És mi a dolgok igaz értelme? Az, ami sövuot ünnepére írva vagyon: Örvendez Urad Istened előtt, te és fiad és leányod és mindenki, aki a te kapui-don belül vagyon, a jövevény, az árva és az özvegy.”

Az egyiptomi szolgaságot követő győ-lelem után mindennél lényegesebb a lelki kultúra. Nem volt analfabétánk a történelem távlatában oly rövidnek lát-zó néhány évszázados államiaságunk fejlődésében, de nem volt később sem, am-ikor a galut vándorbotjával kezünkben átkerestünk és felsodrótunk idegen kultúrák áramába. És valahányszor a Sináj hegyén szerzett kulturánk elme-lítésének veszedelem mutatkozott, egy-újszerű hang a zsidó népet magára esz-nélítette. Ünnepi szentségű intelem har-gott, térjünk vissza a Bibliához, ame-ly a kilombosodás napjaiban, gabona-rés idején kaptunk. Voltak korszak-aink, amikor idegen kultúrák végezték embőlő hadjáratukat szellemiségünk ellen, voltak idők, amikor mi magunk sekélyesítettük szellemi kulturánkat. De egy ösztönös, egészséges, a népi önségtől duzzadó benső parancs vissza-ndított Sinájhoz bennünket. Sináj kulturájának veleje pedig: „Ör-

vendezz Urad előtt, te és fiad, leányod, szolgád és az idegen”. Ünnepi egységbe, örömbé forrjon minden emberfia a szel-lemissér jegyében. Így kívánja ezt a

sevuoti parancs, amely hány évezred-det hangzott el Briand és Barbusse, Coudenhove és Herriot előtt!
Sevuot napjainak fényt ad a Termé-

zet nagyszerű kivirulása, de ez külső dísz csupán, szimbólum. Sevuot értéke és értelme az emberszeretet: minden igaz kultúrának értelme.

Costachescu közoktatás-ügyi miniszter lemondott?

140 erdélyi képviselő manifesztumban jelenti be az obstrukciót a szesz-törvény ellen

Az erdélyi képviselők végső esetben nyílt ülésen fogják leszavazni a javaslatot

A kormány békét akar teremteni a nemzeti-parasztpárt egyes frakciói között

Bucaresti-Bukarest, május 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány napon keresztül tökéletes szélcsend volt a főváros politikai életében. Olyan előkelő vendégek érkeztek Romániának, akiknek jelenléte feketen tartotta a szenvedélyes ellentétek kibrobbását. Titulescut, Loucheurt és Saint Aulaire gróftól disz-gyűléseken ünnepelte a törvényhozás két háza és ezt az ünnepi hangulatot nem rontotta meg az egymással szem-benálló felek kíméletlen marakodása.

Az ünnepi hangulat azonban elmúlt s a hétköznappokkal együtt újra beköszöntöttek a politikai harcok. Tegnap megintuk már, hogy a liberálisok új taktikát találtak ki. Különböző ügyes trükkökkel élesen szembe akarják állítani a kormánypart két frakcióját. Ez a munka nem nagyon nehéz, mert az egykori nemzeti párti és a régi parasztpárti tábor között tényleg súlyos nézet-eltérések vannak, amelyeket mesterségesen könnyen lehet még jobban ki-mélyíteni. A helyzet az, hogy nemcsak a kormány átszervezésének kérdésében oszlik meg a két frakció véleménye, de bizonyos elvi kérdésekben is nehezen áthidalható különbségek vannak.

Az erdélyiek harca a szesz-törvény ellen

Igy elsősorban a szesz-törvény körül folyik az erdélyiek között a legelkeseredettebb agitáció. Az erdélyi képviselők nem hajlandók szó nélkül nézni, hogy Madgearu pénzügyminiszter szesz-törvényjavaslata a szó szoros érte-lmében kihzza a talajt a mezőgazda-sági szeszgyárak alól és így az erdélyi állattenyésztést, valamint a mezőgaz-dasági szeszgyárakkal kapcsolatos min-tagzadaságokat a tönk szélére juttatja.

Az erdélyi képviselők próbálták már barátságos uton jobb belátásra bírni a pénzügyminisztert, ez azonban nem sikerült. Már pedig a szeszremszinnak a mezőgazdasági szeszgyárak érdekeiben történő megoldása sarkalatos pontja az erdélyiek programjának, annál is in-kább, mert az egykori erdélyi nemzeti párt vezetői már tíz esztendővel ezelőtt kötelező ígéretet tettek az érdekelt gaz-dáknak, hogy ebben a szellemben fog-ják rendezni a kérdést. Ennek az ígé-retnek a realizálására mindeddig nem kerülhetett sor, mert az egykori nemzeti párti vezetők az elmúlt tíz eszten-dőt tudvalevőleg az ellenzéki pádsorok-ban töltötték el. Most, amikor alkalmuk nyílna arra, hogy tíz év előtti ígéretük-kezt bevaltsák, Madgearu pénzügy-miszter olyan törvényjavaslatot készi-tett el, amely homlokegyenest ellenke-zője annak, amitők ígértek.

Nyílt ülésen szavazzák le az erdélyiek a javaslatot

Mint hogy Madgearu tűzön-vízen ke-resztül akarja kieroszakolni javaslatá-nak megszavazását, az erdélyi képviselők az utolsó legyverhez nyulnak és

azzal fenyegetőznek, hogy szükség ese-tén nyílt ülésen fogják leszavazni a törvényt. A javaslat elleni tiltakozást eddig 140 erdélyi képviselő írta alá. A törvényjavaslat legszerencsétlenebb ál-dozatai, az italmérők izgatottan kísérik

figyelemmel az erdélyi képviselők ak-cióját, mert bár ez az akció nem az ő érdekeik védelmét célozza, ha azonban sikerül az erdélyieknek megbuktatni a javaslatot, önmaguktól megbuknak a benne foglalt jogfosztó intézkedések is.

Costachescu miniszter lemondott?

Bucaresti-Bukarest, május 31. Teg-nap este minisztertanács volt, amelyről hiányzott Costachescu miniszter. Elma-radását mindenféleképpen kommentál-ják. Egyesek szerint beadta lemondá-sát, mert nem hajlandó belemenni abba, hogy a felsőbb oktatásról szóló törvény-javaslatát ne tárgyalják le még ebben az ülészakban. Másik verzió szerint Costachescu és Petrović, volt averescu-nus közoktatásügyi miniszter között tá-madt konfliktus, ak nemrég lépett be a kormánypartba. Ennek a konfliktusnak az eredményeképpen Costachescu felvet-te volna a bizalmi kérdést. Tény, hogy Costachescu szombat óta nincs Bukarestben. Maniu kétszer is küldött utána kurirt, de nem jött vissza Buka-restbe. Nincs kizárva, hogy Costachescu lemondását tudomásul veszik és esetleg éppen Petrović lesz az utódja. Costa-chescu lemondása nem zavarja fel a ke-délyeket, nem nagyon rokonszenveztek vele a többségi képviselők és az opéra-házi incidens óta megrendült a pozí-ciója.

Megegyezés készül a kor-mány két frakciója között

Jól értesült körök szerint a kormány tagjai között megegyezés van készülő-ben. Popovicának a kormányba való be-

lépését illetően. Mihalache a maga ré-széről hajlandó hozzájárulni, de kikö-tötte, hogy Juniannal kíván még tár-gyalni ebben a kérdésben. Ha ő bele-megy, akkor neki sincs ellene kifogása. Minden jel arra mutat, hogy a kor-mánypártban az összes fórumok szeret-nék már az egyenlenségeket valahogy kiküszöbölni.

Tegnap politikai körökben élénk meg-beszélés tárgyat képezte a levél, ame-lyet Mihalache intézett Steréhez. Stere ugyanis emlékirataiban megtámadta Mihalachet, aki, mikor a Stere-kérdés felvetődött, nem vette védelmébe Sterét. Mihalache levelében megmagya-razza álláspontját és kijelentette, hogy a Stere-ügy felvetődése idejében történt események kényszerhelyzet elé állítot-ták, de nem telik bele sok idő és maga Stere is meg fog győződni arról, hogy az ő barátsága valóban őszinte volt.

Sokat beszélnek politikai körökben arról a kihallgatásról is, amely Miklós hereg előtt folyt le. Grigore Filipescu, az Epoca főszerkesztője és Vlad Tepeş liga elnöke több mint egy óra hosszat volt audiencián a régensheregnél anél-kül, hogy a kihallgatásról a legkisebb konkrétum is kiszivárgott volna. Ez a körülmény aztán sokféle kommentárra ad alkalmat.

Az amerikai olasz konzul egy repülőgépről több ezer kilométeres távolságból beszélt Mussolinivel

Róma, május 31. Az amerikai Hearst-lapok sajtókoncernjének rádióállomása megismételte a Deutsche Lufthansa re-pülőgépről közvetített transzocéáni be-szélgetési bravurját. A rádióállomást a kaliforniai utasszállító légi forgalmi társaság egyik huszonöt éves személyes repülőgépére szerelték fel s a gép teljes utaslétszámmal felszállott és ezer mé-ter magasságban keringett Los Ange-les felett. Az utasok között volt a los angelesi olasz konzul is, aki ottani idő-számítás szerint délután fél kettőkor felhívta Mussolini miniszterelnököt, aki a Villa Torlonia dolgozószobájában elő-re elkészítve várta rendszer asztali tele-fonja mellett az érdekes kísérletet. A

repülőgépre szerelt rövidhullámú adó-allomás hullámaik sikerült felfogni és felerősítve a miniszterelnök telefonhall-gatójába juttatni s megkezdődött a Róma—Los Angeles közötti első rádió-beszélgetés 1000 méter magasságban, mozgásban lévő repülőgépről. Az olasz konzul az Egyesült-Államokban élő ola-szok nevében üdvözölte Mussolini mi-niszterelnököt, aki válaszában viszono-zta a köszöntést és üdvözlőt küldött a konzul utján az Egyesült-Államok né-pének. Mussolini végül örömet fejezte ki a kísérlet teljes sikere felett. Rómá-ban este fél tíz, Los Angelesben dél-után fél kettő óra volt.

UT. (Teljes kiadás) az Uj Kelet könyv-

behizonyíthatólag a vezető világmárka. Minőségileg feltétlenül megbízható és utánozhatatlan. Ügyeljen az „OLLA” névre.

defések

ovicsné
egnagyobbítva
colai lörge 19.
a-utca.
tűnő házikonyha.

GYÁRVÁROSBAN, MEGYE SZÉKHE- LYEN 35 éve fenálló textil üzlet betegség miatt átadó. Választ „Textil” jellegre a ki-adóhivatalba.

SCHWARTZ IG-NÁCNÉ orth. kősz. VEGETARIUS ET-TERME és tejcsarnoka Reg. Ferdinand (Wes-selényi-utca) 10. szám alatt megnyílt. Ugyan-ott naponta friss tehén és bivalytej, ugyaszin-tén naponta frissen ké-szített tejszín, tejföl vaj és túró kapható. Csecsemőknek és be-tegeknek állandóan egy tehéntől fejt tej is kapható házhöz szállítva is.

Tulajdonított raktárkész-leltéi üzemenköltözés mi-att gyári árn alul ki-árusítja
Hecht Kalapüzem
Cluj, Cal a Regele Fer-dinand 30. sz., a nagy vashíd mellett.

Uj Keletben

„Anglia nem fogja megszegni a szavát és teljesíteni fogja a mandátumban vállalt kötelezettségeit“

— monotta Amery volt gyarmatügyi miniszter a berlini Pro Palesztina Liga nagygyűlésén

Berlin, május 30. A németországi Pro Palesztina-bizottság az elmúlt hétfőn a Kaiser Hof-szálló dísztermében L. S. Amery, volt angol gyarmatügyi miniszter tiszteletére fogadóestélyt rendezett, amelyen jelen voltak a német progresszív tábor és a cionista világ előkelőségei. A házigazdái tisztelt M. Soberheim tanár, a Pro Palesztina-bizottság elnöke töltötte be, aki Ameryt és a vendégeket megleghangon üdvözölte.

Rendkívüli örömmre szolgál Önt, Mr. Amery körünkben látni. Jól ismerjük az Ön szimpátiáját és érdeklődését a palesztinai zsidó ujjáépítés körül, tudjuk nagyon jól, hogy milyen hatalmas szolgálatot tett Ön ennek a miénk és hogy a jövőben is barátunknak tekinthetjük Önt.

Anglia nem fogja megszegni szavát L. S. Amery nagy érdeklődés közepette felelt a hozzá intézett üdvözlésre.

Jól tudom, — monotta — hogy a palesztinai zavargások és a Shaw-bizottság jelentése óta a zsidó világot bizonyos fokú aggodalom töltötte el. Ez a félelem főleg oda irányult, hogy mi el fogunk térni eddigi politikánktól. Sietek kijelenteni, hogy erről szó sem lehet. Nem szokasunk a szöszegés. Anglia szavát adta a Balfour-deklaráció által a világnak és különösen a zsidóságnak és ezt az ígéretünket Genfben egész Európa előtt megismételtük, amikor átvevők a mandátumot. Nem lehet tehát szó arról, hogy visszalépünk ettől a dologtól. Minden brit kormány a háború óta ebben a kérdésben Balfour által kijelölt politikát hűségesen folytatta. Minden angol pártban aktív és meggyőződéses hívei vannak ennek a politikának.

A Zsidó Nemzeti Otthon és a közelkelet

Azt hisszük, hogy a Zsidó Nemzeti Otthon eszméjében van valami, ami nemcsak a zsidóság érzelmi és kulturális érdeke, hanem olyasmi, amely nagyjelentőségű lehet az egész közelkelet számára.

Azt hisszük továbbá, hogy a palesztinai Zsidó Nemzeti Otthon által a nyugati szellem, a modern fejlődés ki fog terjedni ezen a világrészén. Olyan világrész ez, amely történelmileg merhetetlen fontossága, hiszen innen indult ki a világ három legnagyobb vallása, nagy civilizáció ősi otthona ez a világrész, civilizációké, amelyek ma is élnek és kihatnak. Az ember olvassa, hogy mit ástak ki Ur környékén és megmondja, hogy ezek a műemlékek 1800 évvel ezelőtől dotalódnak, hogy a fiata Abraham Ur utcáin járkált, akkor fogalmat alkotunk magunknak arról, hogy mit jelent ez a mezopotámiai kicsiny földterület fel Egyiptomig a civilizáció szempontjából. Ebből a szempontból saját egyéni érdekem is bekapcsolódik a palesztinai ügybe.

Amikor a háboruban közelkelet kérdéseit katonai szempontból kellett némem, érdeklődtem, hogy Palesztina a Szezei-csatorna védelme miatt ne kerüljön más, mint az angol uralom alá. Második megfontolásom az volt, hogy abban az esetben, ha érdekeink Palesztinához fűznek, akkor az ország úgy fejlődjön, hogy abból haszna legyen az egész közelkeletnek. És kik tudnák jobban előidézni ezt a haladást, mint a zsidók, akiknek mélyeséges történelmi érdekei kapcsolódnak ehhez az országhoz. És e megfontolások során jutottam el oda, amit az imént jeleztem, ahhoz a

felismeréshez, hogy Palesztina fejlődése jelenti az egész közelkelet civilizálódását.

Bűn volt csökkenteni a rendőrség létszámát

A mai helyzetben főképpen arra helyezek súlyt, hogy megmondjam Önöknek: nem kell tartaniok attól, hogy az angol Palesztina-politikában változás fog beállni. Ami a Shaw-bizottság jelentését illeti, azt hiszem, jobb lett volna, ha ez a bizottság szorosabban ragaszkodott volna kijelölt hatásköréhez. Mert a zavargások kiterjedésének közvetlen oka egészen egyszerű és átlátszó volt. Gazdasági okokból erősen lecsökkentették az országban a rendőrség létszámát, különösen pedig a rendőrség angol személyzetét és olyan országban, ahol faji kérdések kicsiny konfliktusokból gyorsan kiterjednek, bizonyára elővigyázatlan volt a rendőrség angol magvát is csökkenteni.

En ezt egészen nyíltan kimondom, mert bizonyos tekintetben bűnös vagyok ebben. Az én felelősségem alatt és az én hozzájárulásommal történt ez, olyan időben, amikor minden font sokat jelentett az ország fejlődése szempontjából. Akkor ugyanis súlyos gazdasági krízist éltünk át. Az a véleményem, hogy a jelentős valahogy megtevesztő perspektívát ad az egész helyzetről, mert a zavargások után készült a kölcsönös vádak atmoszférájában. A jelentés tehát rajzát adja egy kiélestedt nemzeti és gazdasági ellentétnek. Amikor öt évvel ezelőtt Palesztinában voltam, már akkor feltűnt nekem, nem a két nemzetiség ellentéte, hanem az a csodálatos fejlődés és nekilendülés, amelynek hasznát az arabok legalább is olyan mértékben élvezték, mint a zsidók. Ezt a fejlődést vissza kell vezetni részint a megjavult közigazgatásra és közegészségügyre.

Mit profitáltak az arabok a cionizmustól

Rendkívül fontos, hogy az arab lakosság az erős zsidó bevándorlás ellenére jobban gyarapodott, mint maga a zsidó lakosság. Láttam Jezreh-völgyét, ahol néhány évvel ezelőtt még maláriás mocsarak terjeszkedtek és most acélos buza terem ezen a helyen. Az arab falvak lakói is a megjavult viszonyok következtében a hegyekről lejöttek a síkságra. Természetesen ellentétet jelen vannak és zavargások mindig előállhatnak, ha azokat, mint ezáltal, valamilyen alkalom — a Szentföld ügye — ki-robbantja. Ha a kormánynak nincsenek eszközei a zavargásoknak azonnal való elnyomására, akkor természetesen veszélyes méreteket ölthet. De normális időkben nyugodtan egymás mellett élhet a két nép és ennek így kell lennie a jövőben is.

Békében kell együttélnie a két népnek

Szó sem lehet arról, hogy az arabok a palesztinai zsidó munkának erőszakosan véget vessenek, épp oly kevéssé, mint hogy a zsidók nem zavarhatják ki az arabokat és nem szoríthatják vissza őket jelentéktelen kisebbséggé. A két népnek együtt kell élnie és egy közös palesztinai patriotizmust kell kifejleszténiük, olyan patriotizmust, amely összeegyeztethető a Zsidó Nemzeti Otthon gondolatával. Nem kell bevezetni Palesztinába azt a nacionalizmust, amely

fanatikusan követeli, hogy csak egy nyelv és egy nép éljen egy államkeretben. Ez a nacionalizmus már sok szerencsétlenséget hozott Európára. Fajdalom, ez a nacionalizmus erősen lábra kapott Palesztinában, de még sem szabad, hogy Palesztina nemzetiségi harcok színtere legyen. Van nekünk példánk a világon a különböző nyelvek együttélésére. Itt van Svájc és Kanada, ahol a népek ragaszkodnak nemzetiségükhöz és mégis országuknak igen jó hazafiai. Remélem, hogy eljön az idő, amikor Palesztinában is ilyenek lesznek a viszonyok.

Az arab követelések elfogadhatatlanok

Az arab delegáció követeléseiről szólva, Amery kijelentette, hogy ezek a követelések teljesen elfogadhatatlanok voltak, minthogy ellentétben állottak a mandatárius hatalom kötelességeivel. Ebben a pillanatban fődolog — monotta Amery — hogy szigorúan és igazságosan kormányozzuk és folytassuk a mandátum politikáját.

Sir John Simpson kiküldetése egyetlen kérdés tisztázása miatt történt: igaz-e, hogy nincs elég föld újabb zsidó bevándorlás számára és vajjon az eddigi bevándorlás előidézte-e föld- és munk nélküli arabokat. Simpsonnak ezt a kérdést kell megvizsgálnia, egy kérdést, amelynek ő ismert a kitértője. Remélem, hogy jelentése pártatlan lesz. Közben — ugymond — a bevándorlási certifikátokat felfüggesztették. Erről nem akar nyilatkozni, de multbeli tapasztalatai alapján azt hiszi, hogy gazdasági szempontból kissé elhamarkodott intézkedés volt.

A Brandeis-csoport visszatér a hivatalos cionista szervezetbe

Washington, május 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az amerikai cionista szervezet adminisztratív bizottsága megbizta dr. James Hellert, rabbi Izrael Goldberget, dr. Nathan Ratnofot és David Freibergert, hogy vegyék fel a tárgyalásokat Louis D. Brandeis főbíróval, aki tudvalegőleg a háború után a cionizmus több vezetőjének együttesen kilépett a hivatalos cionista szervezetből és egy külön cionista csoportot alakított. A tárgyalások oda irányultak, hogy Brandeist és csoportját

rábírják a cionista szervezetbe való visszatérésre. A tárgyalások eredménye képpen Louis Brandeis Julian W. Mack bíró, Jacob de Haas és Robert Szold nyilatkozatot irtak alá, amelyben a belépés feltételét az amerikai cionista szervezet reorganizálásában szabták meg. A megegyezés értelmében az amerikai cionista szervezetek exekutíváját a reorganizáció keretűlvele után a jelenlegi hivatalos cionista vezetők és a Brandeis csoport tagjai fogják képezni.

Banditák hurcolták el egy amerikai milliomos feleségét?

Rejtélyes történet a szerelmes milliomosról, fiatal feleségéről és a végzetes motordefektusról

London, május 31. Az amerikai hatóságokat néhány nap óta titokzatos bűnügy foglalkoztatja. G. Kirk ismert milliomos fiatal felesége eltűnt a nászúton és a legkisebb nyom sem maradt utána.

G. C. Kirk a leggazdagabb amerikai nagyiparosok közé tartozik és Amerika tejkonzervipara fölött gyakorolja az ellenőrzést. Vagyonát többszáz millió dollárra becsülik.

A nagyiparos legidősebb fia a washingtoni egyetemen tanult, ahol beleszeretett egy fiatal diáklányba. Bár a család a házasság ellen foglalt állást, a fiatalember mégis keresztülvitte akaratát és elvette a leányt. Az esküvőt néhány héttel ezelőtt ünnepelték nagy pompával Washingtonban.

A fiatal pár az esküvő után nászutra indult Pensylvániába. Az autót első része minden incidens nélkül folyt le. A pár tegnapelőtt hagyta el Pittsburgot kis automobilon, amelyet maga a fiatal Kirk vezetett. Az autótban a fiatal Kirk sofőrje is helyet foglalt. Az autó Pittsburgtól 200 kilométerre teljesen elhagyott hegyvidéken motordefektust kapott. Miután sem Kirk, sem pedig a sofőr nem tudta a gépkocsit ismét rendbe hozni, a fiatal férj a legközelebbi községbe küldte a sofőrt se-

gítségért. A sofőr nem tért többet vissza és Kirk elhatározta, hogy saját maga hoz egy másik autót. Kirk felesége, aki nem akart messze gyalogolni, egyedül maradt az autótban. Kirk néhány óra múlva másik autótól visszajött és nagy rémületére úgy felelősséget, mint az autónak hiült helyét taláta. Kirk alaposan átkutatta az egész vidéket, de feleségének legkisebb nyomára sem akadt. A hatóságok nem tartják kizártnak, hogy a fiatal asszonyt banditák hurcolták el, hogy magas váltásdíjat csikarjanak ki a fiatal milliomostól. Igaz ugyan, hogy ennek a feltevésnek ellene szól az a körülmény, hogy eddig senki sem kísérlete meg, hogy a fiatal férjet megszarolja.

SCHÖRK
orthodox yiu internátus
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 33.

A jövő tanévra kibővített arányokban nyílik meg.
Az összes elemi és középiskolák közelében.
Szeretetteljes gondosság!
Ilyen nyelvek! Orvosi felügyelet!
Naponta ötszöri bö étközés!
Mélytányos díjak! Külön számla nincs!
Folyó tanévben félbentakok még elfogadtatnak

A Park szanatórium

gőzfürdője

Férfiaknak: Kedd, Csütörtök, szombat egész nap és vasárnap délig

Nőknek: Szerdán és pénteken egész nap.

Monostori-ut 64 szám alatt továbbra is állandóan nyitva

Kádfürdő és mindennemű gyógyfürdő állandó rendelkezésre

Park-fürdő Igazgatósága
Cluj, Monostori-ut 64 szám.

SPORTÉRMEK Ékszerkereskedelmi R.-T.-nál Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám

Cuza már ne a szabadkőm

Cuza kőm a sz

A cuzista sz

Bucuresti-Bukares Kelet tudósítójától. szemita agitációnak van. Cuza professzor tást tett a bukare nagypáholyban és e békét kötött a szab a hir az első pillan hangzik, hiszen Cu resztül elképzelhető részesítette a szabad gok aláaknázására fia. Cuza professzor adásában, cikkében szédeiben valóságos koztatott fel a szab és a Cion bőlési je a szabadkőműves egyik eszközt legfő nemzetközi zsidóság uralomra való töre véleményben egység tiszemita tábor és Paulescu professzor jelenő buletint is sz mitizmus és Ant eimen.

A szabad nyúkezik

Ilyen előzmények mindennapi szenzá fesszor, mint a szab dege jelent meg t nagypáholyban. M bukaresti szabadkő két vezetője: Pango cu mérnök heteken az érintkezést Cuza sikerült rávenniök meg a romániai ná sával és győződjék páholy tagjai mino Cuza professzor ele nek és a két szabá séretében, az esti tett a páholy Camp alatti helyiségben rendkívül meleg fo tették az antiszem professzor, aki azt zsidó vezérekre fog ban, egyik meglep esett. Sorra bemut köműves-testvéreke kül régi és nemes veit viselik és nem tisztséget tölt be. akkor érte el tetőf keresetlen szóval a zolta, aki nem vol ianu volt miniszte vezér.

Az antis rekkel

Cuza professzor rébe vegyült a sz rekkal. E beszélgeté áll rendelkezésünk zonyos, hogy Cuza köművesség legnag be a páholyba, mi ves-barát távozott ta vezért annyira ban látottak és ha sen Paulescu prof „Antiszemizmus vesség” főszerkesz őt, hogy szüntesse tamadásokat a sza holy ellen. Paulesc

Hotel

Bucuresti, Str (a központi p

Szép világos s feljebb. Hónapc olcsó árban. U ményben

Cuza már nem tartja zsidó maffiának a szabadkőművességet

Cuza professzor látogatást tett a szabadkőműves nagypáholyban és békét kötött a szabadkőműves testvérekkel

Paulescu professzor azonban, aki a szabadkőművesség ellen harcoló cuzisták vezetője, hallani sem akar vezérének új világnézetéről!

A cuzista szabadkőműves testvérek — közöttük Cuza fia — készítették elő a vezér frontváltoztatását

Bucuresti-Bukarest, május 31. (Az Új Kelet tudósítójától.) A romániai antiszemita agitációnak óriási szenzációja van. Cuza professzor barátságos látogatást tett a bukaresti szabadkőműves nagypáholyban és e látogatása során békét kötött a szabadkőművesekkel. Ez a hír az első pillanatban hihetetlenül hangzik, hiszen Cuza évtizedeken keresztül elképzelhetetlen támadásokban részesítette a szabadkőműves intézményt amely szerinte nem egyéb, mint a különböző keresztény nemzetek és országok aláknázására alakult zsidó maffia. Cuza professzor valamennyi előadásában, cikkében és propaganda beszédeiben valóságos vérvadakat sorakoztatott fel a szabadkőművesség ellen és a Cion bőségi jegyzőkönyve alapján a szabadkőműves páholyokban látta egyik eszközeit legfőbb remképének, a nemzetközi zsidóság ugynevezett világuralomra való törekvésének. Ebben a véleményben egységes volt az egész antiszemita tábor és Cuza egyik alvezére, Paulescu professzor, egy havonta megjelenő buletint is szerkesztett. „Antiszemitizmus és Antiszabadkőművesség” címen.

A szabadkőművesek megkönyörögtek Cuza professzort

Ilyen előzmények után igazán nem mindemapi szenzáció, hogy Cuza professzor, mint a szabadkőművesek vendége jelent meg tegnap a romániai nagypáholyban. Miért, miért nem a bukaresti szabadkőműves nagypáholy két vezetője: Pangal direktor és Lupescu mérnök heteken keresztül keresték az érintkezést Cuza professzorral, akit sikerült rávenniük arra, hogy tisztelje meg a romániai nagypáholyt látogatásával és győződjék meg arról, hogy e páholy tagjai mindannyian románok. Cuza professzor eleget is tett a kérésnek és a két szabadkőműves-vezér kíséretében, az esti órákban látogatást tett a páholy Campineanu-utca 51. szám alatti helyiségében. A nagypáholyban rendkívül meleg fogadtatásban részesítették az antiszemita vezért, és Cuza professzor, aki azt hitte, hogy álarcos zsidó vezérekre fog bukkanni a páholyban, egyik meglepetéséből a másikba esett. Sorra bemutatatták neki a szabadkőműves-testvéreket, akik kivétel nélkül régi és nemes román családok neveit viselik és nem egy közülük előkelő tisztséget tölt be. Cuza csodálkozása akkor érte el tetőfokát, amikor néhány keresetlen szóval a páholy elnöke üdvözölte, aki nem volt más, mint Argetoianu volt miniszter és aktív liberális vezér.

Az antiszemita vezér békét köt a szabadkőműves testvérekkel

Cuza professzor barátságos eszmecserébe vegyült a szabadkőműves testvérekkel. E beszélgetés szövege sajnos nem áll rendelkezésünkre, annyi azonban bizonyos, hogy Cuza, aki mint a szabadkőművesség legnagyobb ellensége lépett be a páholyba, mint lelkes szabadkőműves-barát távozott onnan. Az antiszemita vezért annyira meggyőzték a páholyban látottak és hallottak, hogy egyenesen Paulescu professzorhoz sietett az „Antiszemitizmus és Antiszabadkőművesség” főszerkesztőjéhez s arra kérte őt, hogy szüntesse be lapjában a sértő támadásokat a szabadkőműves nagypáholy ellen. Paulescu professzor azonban

nem osztozott vezérének új meggyőződésében. Hallani sem akar vezérének új világnézetéről!

A cuzisták vezére régi cikkeit akarják kijátszani új világnézetével szemben

A cuzisták körében egyébként óriási riadalom Cuza professzor páfordulása miatt és Paulescu vezérének új világnézetével szemben Cuza régi cikkeit és interjúit akarja kijátszani, amelyek

Egy budapesti újságíró fogta el a Leszámítoló Bank rablóját

A rablás értelmi szerzője a bank egyik tisztviselője volt

Budapest, május 31. A Leszámítoló Bank főintézetében elkövetett rablótámadás tettesét elfogták Kovács János asztalossegéd személyében, akinél az elrabolt pénzt hiánytalanul megtalálták. Kovácsra az a körülmény terelte a gya-

nut, hogy érintkezést tartott fenn a pénzügyintézet tegnap óta eltűnt egyik hivatalnokával, Cziborrel. Bevallotta, hogy a rablás értelmi szerzője a hivatalnok volt.

A bankrabló elfogatásának legna-

gyobb szenzációja egyébként az a körülmény, hogy a bankrablót az „Est” egyik munkatársa, Révész György fogta el. A budapesti hírlapíró kitűnő fogásáról a budapesti rendőrségben a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Bratianu Vintila felajánlotta a román koronát Károly belga főhercegnek!

Egy belga lap fantasztikus szenzációja a liberális párt kalandos terveiről

Brüsszel, május 31. A „La Libre Belgique” című konzervatív lap fantasztikus cikket közöl. A lap értesülései szerint Vintila Bratianu a belga király második fiának, Károlynak, felajánlotta a román koronát. A lap szerint Bratianu kalandos tervét azzal az indoklással terjesztette elő a belga királyi háznak, hogy Mihály herceg tulságosan fiatal ahhoz, hogy Románia kormányzását átvegye, viszont a liberális párt minden eszközzel meg akarja akadályozni Károly trónörökös esetleges házajövetelét. Az érdekes hírt, amely fő-

leg groteskségeknél fogva tarthat igényt az érdeklődésre, természetesen az ilyen fantasztikus híreknek kijáró óvatossággal kell fogadni. Megemlített kuriozuma az esetnek még az, hogy nem ez az első alkalom, amikor a román trónt a belga uralkodó háznak ajánlották fel. Ugyanez történt meg 1865-ben is, amikor Románia koronáját az egyik belga hercegnek akarták juttatni. Károly herceg, a belga király második fia főleg utazással tölti idejét és legnagyobb részt Angliában tartózkodik.

Bratianu arra vonatkozólag is tett kijelentést, hogy ha a liberális párt uralomra jut Romániában, egy népszavazás esetén ő garantálja az abszolút többséget.

Eddig tart a belga lap fantasztikus cikke, amely alighanem minden alapot nélkülöz, mert elképzelhetetlen, hogy a liberális párt ilyen kalandos és antinasztikus tervbe fogjon. A liberális pártban is sokkal mélyebben gyökerezik a dinasztia tisztelete, mintsem ilyen tervre gondolni is merne.

A kormány milliókat ígért Bessedowszkynek, ha elárulja a szolgálatában álló szigurancafőnök nevét

A sziguranca három legmagasabb vezetője vallatja Husarescu volt beszarábiai inspektort

Bucuresti-Bukarest, május 31. Megírtuk, hogy Bessedowszky, a szovjet párisi követe, egy Párisban megjelenő orosz lapban sorozatos cikkeiben leplezi a szovjet ténykedéseit. Bessedowszky utolsó cikkeiben azt a szenzációs értesülést közölte, hogy a szovjetnek sikerült megszerezni a román sziguranca titkos „sifre” kulesát és e kulcs segítségével állandóan értesülve voltak a sziguranca terveiről. Bessedowszky cikkében még azt is elárulta, hogy a szovjet a sifre-ét egy nagyon magasállású sziguranca vezetőembertől kapta meg.

A belügyminisztérium e cikk megjelenése után Radoi sziguranca inspektort küldte ki Párisba, hogy az orosz szovjet szolgálatában álló sziguranca főnök személyéről közelebbi adatokat szerezzen be Bessedowszkytól.

A bukaresti lapok szerint Radoi milliókat ígért Bessedowszkynek, ha adatait átadja a román kormánynak, azonban Bessedowszky egy szóval sem volt hajlandó többet elárulni, mint amennyit cikkében megírt.

Bessedowszky az orosz szolgálatban álló szigurancafőnökről csak annyit írt, hogy ez az ember, hogy a gyanút magáról elhárítsa, egész Beszarabiát végigkínózta. Ez a jellemzés egyedül Husarescu. Beszarabia volt sziguranca-felügyelőjére illett, aki majdnem tíz évden keresztül vezette a kisenevi sziguranca hivatalát és csak alig pár hónappal került el a kisenevi vezető állásából a Tibacu-féle ismeretes kémkedési botrány kipattanása után.

Husarescu felrendelték Bukarestbe és itt Stan Emanoil sziguranca vezérigazgató, dr. Bianu Jenő h. vezérigazgató és Olarasu felügyelő közösen vallatták a volt kisenevi szigurancafőnököt. Husarescu vallatása során állandóan azt hangoztatta, hogy csak politikai ellenfeleinek intrikái miatt irányult felé a vád. Husarescu tagadásával szemben viszont a sziguranca vezérigazgatója olyan adatokat szerzett be, melyek majdnem kétséget kizárólag bizonyították Husarescu bűnösségét.

Kisenev, május 31. Husarescu, a beszarábiai sziguranca elmozdított főnöke a Posta Basarabiei című lapnak nyilatkozik azokra a vádakra vonatkozóan, amelyekkel ellene felhozták. Arra a kérdésre, mi a véleménye Bessedowszky leleplezéseiről. Husarescu kijelentette, nem hisz a sifre eltűnéséről szóló mesében és ha a szovjetek mégis csak szereztek egy sifret, az nem Beszarabiából származik. Husarescu pesszimistikusan nyilatkozott a Párisba küldött Radoi missziójáról, aki tudvaleg azert utazott a francia fővárosba, hogy Bessedowszkytól közelebbi adatokat kapjon. Husarescu elmondta — és ezt a lapok is megerősítik — hogy

Radoi súlyos összegekkel — milliókkal — felszerelve utazott Párisba és Bessedowszkynek több milliót kínált fel arra az esetre, ha megnevezi azt a személyt, aki a szovjetnek a sziguranca keretén belül dolgozott.

Bessedowszky megtagadta a felvilágosítást, amiből Husarescu arra következtet, hogy Bessedowszky mindent elmondott és többet mondani nem tud.

A lapok is egyhanguan megállapítják, hogy Radoi párisi missziója kudarcot vallott, a magával vitt milliók ellenére.

A német munkaügyi miniszter bejelentette, hogy a kormány 150 ezer munkanélkülinek teremt munkaalkalmat

Berlin, május 31. Stegerwald munkaügyi miniszter a szakszervezetek kongresszusán tartott beszédeben bejelentette, hogy a kormány már a legközelebbi napokban 150 ezer munkásnak munkaalkalmat teremt. Az építőipari szakmához tartozó munkásokon kívül a kormány az öszt munkásság munkanélkülieinek helyzetén is segíteni törekszik s nagyszabású közmunkák tervezetével készüli a birodalmi gyűlés elé lépni. E tervet elfogadása esetén további félmillió munkást lehetne a közmunkánál foglalkoztatni.

cipőmodellek legújabbak!
Kapható minden jobb üzletbe

az ország legnagyobb veszedelmének a szabadkőművességet jelölték meg és kiméletlen durvasággal támadták azokat a románokat, akik hagyták magukat a szabadkőműves hálóra esábitani.

Cuzista szabadkőműves testvérek

Van azonban ennek az érdekes ügynek egy másik szenzációja is. Az tudniillik, hogy egyes verziók szerint, Cuza professzor hirtelen frontváltoztatását a cuzista szabadkőműves testvérek készíteték elő. Beavatott forrásból származó értesülésünk szerint ugyanis vannak cuzista szabadkőműves testvérek is, így Cuza két személyes híve: Bejan és Sadocanu, sőt maga Gheorghe Cuza, az antiszemita vezér nagyobbik fi is, tagja az egyik szabadkőműves páholyban. Egyelőre ennyi történt. A cuzisták között pedig áll a harc a szabadkőművesség mellett és a szabadkőművesség ellen.

...írán-
...jobb
...RIL
...orró viz-
...ka Bo-
...vevési ad.
...at kitűnő
...d.
...AGECO
...t. Str. Sf.

...gy az utóbbi hó-
...a-ügylet súlyos ba-
...ig sem kell hinni,
...rtások is lesznek.
...színiában a mun-
...bbek között újab-
...bezeit ültettek. A
...asági alapjait nem
...megingatni.
...Weizmannról be-
...ndotta, hogy két
...rendelkezik: ra-
...sa egy ideának,
...rfi, aki jól érti a
...áthidalását, körül
...Olyan ember, aki
...nagyrabecsüléssel
...Amery beszédét.

...a hivata-
...e
...szervezetbe való
...yalások eredménye
...ndeis Julian W.
...de Haas és Robert
...írtak alá, amely-
...ét az amerikai cio-
...ganizálásban szab-
...vezés értelmében az
...ervezetek ekzekuti-
...ió keresztülvitele
...talos cionista ve-
...esoport tagjai fog-

...éségét?
...tal feleségéről
...em tért többet visz-
...ozta, hogy saját
...k autót. Kirk fele-
...messe gyalogolni,
...autóban. Kirk né-
...ásik autótól tért
...letére ugy feleségé-
...ak hült helyét ta-
...átkutatta az egész
...nek legkisebb nyo-
...hatóságok nem tart-
...a fiatal asszonyt
...el, hogy magas vált-
...ki a fiatal millió-
...hogy ennek a fel-
...az a körülmény,
...sem kísérelte meg,
...megzsarolja.

ÜNK
internátus
Kertész-utca 33.

Évített arányokban
meg.
Szépkölök közelében.
és gondosság!
Orvosi felügyelet!
bő étekezés!
Külön számla nincs!
akék még elfogadtatnak

19. szám

Hotel Luvru
Bucuresti, Strada Carol No. 4.
(a központi postával szemben.)
Szép világos szobák 100 lejtől
feljebb. Hónapos szobák nagyon
olcsó árban. Utazó urak kedvez-
ményben részesülnek.

Az asszimiláció örök tragédiája

Ludwig Lewisojn: Az örök sziget

Az amerikai könyvpiacra nemrégén egy zsidó témájú könyv jelent meg, amely az utóbbi idők világirodalmi szenzációi közepeit is méltán keletelt nagy feltűnést. A könyv írója Ludwig Lewisojn az európai olvasókörzések előtt eddig ismeretlen volt, bár hazájában nagyszámú megjelent műveivel jóhangzású nevet szerzett magának. Ma már világszerte ismert ez a név, a „The Island Within” című könyv révén, amelyet rövid néhány hónap alatt majdnem minden kultúrnyelvre lefordítottak.

Ludwig Lewisojn könyve a szenzáció erejével hatott mindenütt és nagy vitákra adott alkalmat keresztény és zsidó körökben minden országban. E könyv méltatása előtt magával az író életével is meg kell közelebbről ismerkednünk, mert a zsidó kérdés és az asszimiláció problémájának tárgyalására, Lewisojnt saját megélései és csalódásai készítették. Az író asszimiláns német-zsidó szülők gyermeke, aki szülei már gyermekkorában került Németországból Amerikába. A gyermek Lewisojn zsenialitása már az iskolában jelentkezik és a szülőknél, valamint benne jogos reményeket ébreszt jövőjéről illetőleg. Azonban csakhamar keserű csalódások ébresztik a valóra őket. A demokratikus és szabad, az előítéletektől mentesnek hitt Amerikában ez az asszimiláns zsidó család egy pillanatig sem gondolt arról, hogy ember között származás és faj szerint különbséget tegyenek. Lewisojn elhagyva városa középiskoláját, csalódként jár a város utcáiban és barátai között, ahol nagy nélkülözések közepe tünően végzi el egyetemi tanulmányait és professzorai biztatásaitól kísérve, tanári állásra pályázik. Kiábrándulás és megalázások érik egymásután. Csakhamar ráeszmél arra, hogy a szabad Amerikában is csak frázis a demokrácia és az egyenlőség. Az érvényesülés nem a tehetségtől és a ráteremtéstől, hanem a származástól és az összeköttetéstől függ. A kiváló és egyetemi kitiünésekben gazdag ifjú előtt elérhetetlen a katedra, csupán azért, mert zsidó.

Lewisojn Örök sziget-e korunk legfőbb és megoldatlan problémáját, a zsidókérdést tárgyalja. A könyv egy lengyelországi zsidó család több generációjának élettörténete, regény formájában öltöztetve. Nem regény és nem élettörténet, maga a zsidó élet és az asszimiláció kerül itt az író bonckése alá. A szerző kilenc könyvre tagolja regényét és minden könyv elején, a történetet egy-egy szociális, vallási, történelmi vagy filozófiai elmélkedés előzi meg, amelyen keresztül Lewisojn bevilágít a problémákba.

Reb Mendel vilnai melamed családjának életét mutatja be az első könyv. A lengyelországi gettó élete ez, amelybe már beszűrődik a külvilágból néhány fény sugar. A hagyományokhoz ragaszkodó gettóeszelés életébe már beférkőzik az emancipáció. A harmónikus milőbe új eszméket hoz a külső világ. Megindul feltartózatlanul az asszimilációhoz vezető folyamat. A gettó falai közül kikerült gyermekek már kezükbe veszik a vándorbotot és megindul a generációk vándorlása országról-országra. Az asszimilációs eleinte csak félve, szegyenkezve, majd mind nyíltabban jelentkezik és elvezet egész a kikereszkedésig. A második generáció Németországban, a harmadik már Amerikában éli az asszimiláns zsidó mimikri életét. A könyv gerince tulajdonképpen a közvetlen háború előtti, valamint a háború alatti és utáni idők amerikai zsidó életének analízise. Senki eddig még ilyen éles reflektorral nem világított be az arrivé amerikai asszimiláns zsidók életének analízise. Senki eddig cselő és gyönyörű képekben bontakozik ki az olvasó előtt egy nép tragédiája, amely elhagyva biztos talaját, fut a lidérfény után és tragédiák során keresztül, lelki egyensúlyának megbillenése után eszmél rá arra, hogy az asszimiláció hiu ábránd. A zsidó nép nor-

mális életének az utja: Vissza a zsidósághoz.

Reb Mendel fia, aki már megtanulta a lengyel nyelvet, leveti a zsidó viseletet és zsidó szokásokat s megindítja az asszimiláció folyamatát. Megnősül, elköltözik Németországba, ahol gyermekei már világi, német szellemben nevelkednek. Tóbiás gimnáziumba kerül, bár a német junker ifjak mindig megőrzik a zsidó gyermekkel szemben kötelező távolságot, egy-kettőre százszázalékos német „hazaffy” lesz. A porosz-francia háború kitörésekor elsőnek siet a német haza és kultura védelmére. Ezután már gyorsan pereg a film. Kitérés, benősi-lés a kikereszkedéssel kormánytanácsos házába, névesere és elvetése mindennek, ami a szülői házzal, a zsidó multtal összeköt. Gyorsan ível a karrier a Justitstratságig. Majdnem miniszter lesz, de ezen a lépcsőn megbotlik, egy kis kavics, a gondosan elrejtett zsidó mult. A háború szenvedéseitől meggyötört tüntető berlini proletárság sajtóságos véletlene a sorsnak, — épp a volt zsidó Justitstrat ablakait veri be.

A Reb Mendel familia egyik ága Amerikába kerül, a szabad Amerikába, a nagy lehetőségek hazájába. Gazdasági lag minden jól is megy. A Lewi Jakob vállalkozása nagyszerűen sikerül. A vagyon gyarapszik, csakhamar a zsidó felső tizekhez közt találjuk a gettó szülők gyermekét. Megindul a történet a nagy cél felé. Mielőtt teljesen Amerikainak lenni. A gyermekek nevelése ebben a szellemben történik, zsidóságról, zsidó multról és tradícióról, isten ments a gyermekek előtt szó ne essék... De közbeszó! a könyörtelen élet, az utca. A kis Lewi Arturt, az amerikai kis polgárt jakbec szóval csufolják és kergetik meg a demokráciában felálló utca-gyermekek. Nőnek a gyermekek és szaporodnak a szomorú csalódások. Társadalmi antiszemitizmus akadályai lépten nyomon, amelyet a vagyoni helyzet előnyei sem tudnak leírni.

Beüt a nagy világhatású trófia, Amerika is belekapcsolódik a tömegvilághoz. Most lekerül az álarca a szabad-elyű Amerikáról és előtűnik áll a zsidókérdés meztelen mivoltában. A háborús Amerika elsősorban a zsidóra nehezedik, gazdaságilag a nincstelen proletárra és lelkiileg a palotában terpeszkedő milliomosra. A kiváló dr. Lewi ideg orvos számára az állami ideggyógyintézetben nincs hely, mert zsidó. A zsidó betegek és mennyi a zsidó idegbeteg, enyhülés helyett megaláztatást és szenvedést találnak... De itt elsősk az önkéntesek között a zsidók.

Legérdekesebb fejezete a regénynek, amelyben a Lewisojn a felvilágosodott zsidó tudós és a modern amerikai keresztény nő szerelmi és házasság életét taglalja az író és pszichológus mélyenlátó szemével. A két kitiünő ember mindent elkövet, hogy előítéleteken túltelve együtt éljenek. Azonban valami felhő ereszkedik állandóan közéjük. A gyermek születése sem változtat ezen, sőt az ür mindig nagyobb lesz. Lassan lassan Lewi Arthur, aki zsidóságról mindaddig semmit sem tudott, ráeszmél az elmúlt életek hibáira. Meszólal benne az ösök szava, a vér öröksége. Zsidó dolgokkal kezd foglalkozni, belekapcsolódik a zsidó életbe és szenvedésekbe és visszanyeri lelki nyugalmát, de egyuttal keresztény barátai megbeesülését is.

Lewisojn bátran, őszintén nyúl ehhez a nehéz kérdéshez és ha sok illuziót is fosztja meg az olvasót, sok tévhitből is kigyógyít. Amerikára és az amerikai zsidóságra mindig valami irigykedő ér-

Amatőrök EMKE Drogeriában

fényképészeti lemezeket, papirokat, vegyszereket nagy választékban szerezhetnek be az
CLUJ, PIATA UNIRII TELEFON 2-50.

zessel gondoltunk. Lewisojn megmutatja az igazi Amerikát és feltárja a milliókkal elfedett igazi zsidó életet.

Bizonyára sokan lesznek e könyv olvasói, aki Lewisojnnal egy és más kérdésben nincsenek egy véleményen. Ez

a könyv értékéből semmit nem von le, Lewisojn ezzel a művével bevonult a világirodalomba és könyve a zsidó problémát tárgyaló litteratúrának sokáig standard műve lesz.

Dr. Szőnyi Géza

Fischer József és Lázár Illés képviselők Máramaros érdekében interveniáltak Maniu miniszterelnöknél

Bucuresti-Bukarest, május 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Dr. Fischer József és dr. Lázár Illés máramarosi képviselők a napokban felkeresték Maniu Gyula miniszterelnököt, aki előtt tiltakozásukat jelentették be az erdőgazgatóságnak Máramarosszigetről való elhelyezése ellen. A képviselők kijelentették a miniszterelnöknek, hogy amennyiben a kormány nem fogja kellőképpen honorálni kérésüket, úgy a parlamentben nyílt akciót fognak megindítani az erdőgazgatóság elhelyezése ellen. Maniu miniszterelnök közölte a képviselőkkel, hogy tanulmányozni fogja a kérdést s a lehetőség keretein belül mindent el fog követni, hogy kedvező elintéztést nyerjen az erdőgazgatóság kérdése.

A máramarosi képviselők felhívták Maniu Gyula figyelmét a máramarosi munkanélküliségre. A miniszterelnök kijelentette, hogy egyik legnagyobb gondját képezi, hogy konkrét intézkedéseket alkalmazzon ebben az égető kérdésben.

A képviselők kérték a miniszterelnököt, hasson oda, hogy az új Csernovitz-máramarosszigeti vasútvonalon redukálja a kormány a magas vasúti tarifát, valamint szüntesse meg a vámvizsgálatot és vessen véget a vámszekatúrának, amelyet az új vasútvonalon meghonosítottak. A képviselők rámutattak arra, hogy a magas vasúti tarifa és a vámszekatúra nagyban megnehezíti a vasúti forgalom fellendítését. A miniszterelnök válaszában megértést tanúsított ebben a kérdésben s közölte a képviselőkkel, hogy érintkezésbe lép a szakminiszterekkel a kérdés kedvező elinté- zése érdekében.

Bíróság előtt a portugál pénzhamisítók

Amikor ugyanaz a cég gyártja a hamis bankjegyeket, amelyik az igaziakat készítette. 200.000.000 koronával károsították meg Portugáliát a pénzhamisítók

LISSZABON. A lisszaboni rendkívüli bíróság néhány nap óta monstre pört tárgyal, melyen nemcsak a portugál nemzet, hanem Anglia és Hollandia is érdekelve vannak. Portugáliára nézve azért bir különös fontossággal ez a per, mert a buncselekmény könnyen végzetes következményekkel járhatott volna a kis országra. A vádlottak machinációi által így is körülbelül 200 millió korona kárt szenvedett. A vádlottak a hamisítást rafinált módon követték el, amennyiben ugyanannál a londoni nyomdánál rendelték meg a hamis portugál bankjegyeket, amelyben az eredetieket nyomták.

A bankjegyek, melyeket az eredeti klisék után nyomtak, kitiünően sikerültek, kivéve: Hogy ugyanazzal a számmal voltak ellátva, mint az eredetiek. A hamisítók számoltak azzal, hogy ugyanazon számmal ellátott bankjegyek csak a legritkább esetben szoktak összekerülni. Amikor végül felfedezték a csalást, a pénzhamisítók már óriási összegű hamis bankjegyeket hoztak forgalomba.

A per legérdekesebb kérdése az volt, hogy hogyan bírták rá a jómadarak a londoni Waterlow & Sons világcéget arra, hogy a hamis bankjegyeket kinyomják? Alves Reis mérnök, a fővádlott, a portugál állami bank több tisztviselőjét rábírta arra, hogy a hamis bankjegyeket a cégnél megrendeljék. A Waterlow céggel azt közölték, hogy Portugália a rendkívül rossz gazdasági viszonyok között színlődött Angol gyarmat érdekében „titkos emisszióra” határozta el magát. A Waterlow cég érdeklődött a portugál banknál a megrendelés iránt és miután megrendítették a megrendelést, kinyomta

a bankjegyeket, Reinsnak a banknál levő cinkostársai természetesen elfogták a cég levelét, amelyre aztán maguk válaszoltak. Nehézséget csupán az okozott, hogy hogyan hozták be a hamis bankjegyeket az országba. A hamisítók azonban itt is találtak kiutat. Don Antonio Bandira, Portugália hágai követe diplomáciai okmányt állított ki testvére, Jose Bandeira, Portugália hágai követe diplomata, akivel azután Hollandiába hozták a bankjegyeket.

Hágában egy holland kereskedő vette át a bankjegyeket, aki azután lepecsételt kofferben csempészte Lisszabonba a hamisítványokat.

Az afférba beavatták Venezuela lisszaboni követét, aki a követségen rejtette el a pénzt. Alves Reis, José Bandeira, az említett holland kereskedő és egy ismeretlen férfi voltak az affér főszereplői, akinek sikerült megszöknie. Hollandia hágai követe, valamint a venezuelai diplomata csupán alárendelt szerepet játszottak az afférban, de mindazonáltal milliókat kerestek.

Bandeira és bűntársai vigan éltek Hányákat rendeztek és teli kézzel szórta a pénzt. A sors azonban másképpen akartaakarta. Egy napon két ugyanazzal a számmal ellátott bankjegyet fedeztek fel Lisszabonban.

Az állami bank nyomozni kezdett, érdeklődött a Waterlow cégnél és ekkor kipattant az egész affér.

A bűnügy valamennyi szereplőjét tartóztatták, kivéve azt a titokzatos idegent, akinek még személyazonosságát sem sikerült idáig megállapítani.

Az affér már négy évvel ezelőtt játszódott le. A holland kereskedőt Hágában hosszabb fegyházbüntetésre ítélték, de sikerült megszöknie.

A portugálok már négy év óta ülnek vizsgálati fogságban, s csak most került bírósági tárgyalásra a nagyszabású pénzhamisítási affér. Természetesen a per nagy érdeklődéssel kíséri figyelemmel a külföldi nyilvánosság is.

Megkezdődtek a védőbeszédok a Macsek-perben

Belgrád, május 31. A Macsek-perben ma a védőbeszédre került a sor. Elsőnek a vádiratban elsőnek említett Bernardics védője beszélt, majd sorra a többi védők. A védőbeszédok napokig fognak még tartani.

Belgrád, május 31. A Macsek-perben négy vádlott védője mondotta el védőbeszédét. Mindannyian védenek felmentését kérték.

Cuza megint a parlament

Minde

A képviselők

Bucuresti-Bukara mai ülésén rend előtti felszó pénzügyminiszterének folytatásában nem jött semmennyel, mert után Cuza professzi a képviselőket tiltakozása közegész ülést. Cuza azzal kezdte, hogy iskolás növendékben már törvényt be a szesz monszeszgyártás ká pontjából, mert pont.

Mironescu p sokkal mérgező Cuza professzi derültsége közösekbe kezd és zonyítani, hogy szor mérgezőbb.

Bulau professzi vissza beszél p ismeri a kémia Cuza: Hogy kitaní?

Bulau: Hogy mondja meg i nok apja.

Cuza professzi tatja kémiai n lők hangosan szi, hogy egy lyog és ráforró — Hogy me maga, aki me. Erre a kijel Lucian képvis hogy utasítsa Seicaru hang men:

— Hagyják öt nap és öt fog.

Cuza ezután azt, kik hozta és mikor.

Rascanu p dákok is itta Cuza: Deho gesek voltak.

Ezután Cu fel arról, hogy dova fejedelm el a zsidóktól. Dát. Es ez foglalkozni. I keresztül olv közbeiktatás zó dokument

Mironescu juk már, ho jen a tárgyr Cuza prof tudták, mit szesztermel ben van.

Madgearu már a tárgyr Cuza: His miniszter u Madgearu pen ugy a el, nem érd itt felolvas. mondani, I előtt olvast

Cuza professzi sódét és n hozták be a Konnerth zsidók. Jöv állítja, a n

Cuza: Az zében van. ban és mi nosa.

Cuza fel gyáros nev hangzásu n selők indig — Miért

Nyári tábor a tengerparton

Techirgöl — Eforie — Constantza
Nyitva július 1-től szeptember 1-ig két egyenként 30 napos sorozatban. Tengeri és iszapfürdő. Elkülönített strand. Specialista szakácsok. Saját orvosok. Testápolás. Sportlepek. Radio. Kirándulások. Szórakozások. Mindez 185 vagy 800 lejért naponta személynként. Baitkozások mindennap az O. C. T. székhelyén: Bucuresti, I. Splaiul Brancoveanu No. 2. (Palatul Adriatica)
Kérjen információt és prospektust az O. C. T. irodájától.

CARMOL
a világhírű német sósbórzsusz
Önnék a legjobb háziszere lesz.
mert
CARMOL a leghatásosabb szer MEGHÜLÉS, SPANVOLKÁTHA, RHEUMA és más idegtájdalmak ellen
CARMOL-lal való bedörzsölés, megedzi a tagokat és idegeket és ezért utazásnál, kirándulásnál, sportolásnál nélkülözhetetlen.
Sebeknél és égetéseknél, első segítség a CARMOL.
A legjobb fertőtlenítő szer.
Az elfáradt fizikai és szellemi munkás egyaránt csak Carmol-t használ, mert az mindig bevált.
Mindennütt kapható.

Cuza megint zsidózott, de a parlament újra lehurrogta

Minden szeszgyáros zsidó — mondotta Cuza

de a kamara rábizonyította az antiszemiá vezérre hogy az ő rokonai közül is többen foglalokoznak szeszgyártással

A képviselők csoportosan vonultak ki a folyosóra Cuza beszéde előtt, aki 20 képviselő előtt folytatta tovább zsidózásait

Bucaresti-Bukarest, május 31. A kamara mai ülésén elmaradtak a napirend előtti felszólalások, mert Madgearu pénzügyminiszter a szeszörvény vitájának folytatását sürgette. A vita azonban nem járt semmilyen komoly eredménnyel, mert néhány rövid felszólalás után Cuza professzor kapta meg a szót, aki a képviselők állandó zajongása és tiltakozása közepette végigbeszélte az egész ülést. Cuza professzor beszédét azzal kezdte, hogy Madgearu még elemi iskolás növendék volt, amikor ő 1894-ben már törvényjavaslatot terjesztett be a szesz monopolizálására érdekében. A szeszgyártás kártékony az állam szempontjából, mert megmérgezi a lakosságot.

Mironescu professzor: Az Ön eszméi sokkal mérgezőbbek, mint az alkohol. Cuza professzor ezután a Ház állandó derűtsége közepette kémiai fejtegetésekbe kezd és képletekkel igyekszik bizonyítani, hogy a gabonaszesz nyolcszor mérgezőbb, mint a borszesz.

Bulau professzor közbekiált: Összevissza beszél professzor ur, hiszen nem ismeri a kémiát.

Cuza: Hogy mer Ön engem félbeszakítani?

Bulau: Hogy mer Ön idejönni, azt mondja meg inkább? Ön, aki a huligánok apja.

Ittak-e a dákok?

Cuza professzor ezután tovább folytatja kémiai magyarázatait. A képviselők hangosan nevetnek, Cuza észreveszi, hogy egy zsidó képviselő is mosolyog és ráförmed:

— Hogy mer maga rajtam nevetni, maga, aki megmérgezi a román népet?

Erre a kijelentésre óriási zaj támad, Lucian képviselő követeli az elnöktől, hogy utasítsa rendre Cuzát. Pamfil Seicaru hangja keresztül süvít a termen:

— Hagyják beszélni, mert különben öt nap és öt éjszaka folyton beszélni fog.

Cuza ezután kijelenti, hogy ő tudja azt, kik hozták be a szeszt Romániába és mikor.

Rascanu professzor: Hiszen már a dákok is ittak.

Cuza: Dehogy ittak szeszt, csak részegsek voltak.

Ezután Cuza dokumentumokat olvas fel arról, hogy a moldovai bojárok Moldova fejedelmétől kérték, hogy vegyék el a zsidóktól a szesz mérését, az arándát. És ne engedjék őket szesz italokkal foglalkozni. Mintegy háromnegyed órán keresztül olvasta fel állandó és sürű közbekiáltások között az erre vonatkozó dokumentumokat.

Mironescu professzor közbekiált: Tudjuk már, hogy mit akar mondani, térjen a tárgyra.

Cuza professzor: Ime a bojárok is tudták, mit kell cselekedjenek, de a szesztermelés még ma is a zsidók kezében van.

„Ön már nem érdekes, professzor ur“

Madgearu miniszter: Tényleg, térjen már a tárgyra, professzor ur.

Cuza: Hiszen az Ön szeszéről van szó, miniszter ur.

Madgearu: Miért az enyémről? Éppen úgy a magáé is. Különbön higgye el, nem érdekel az senkit sem, amit Ön itt felolvas. Nem tud Ön már érdekeset mondani, hisz ezt már husz évvel ezelőtt olvastam.

Cuza professzor tovább folytatja beszédét és megállapítja, hogy a zsidók hozták be a gabonaszeszt Romániába.

Konnerth német képviselő: Dehogy a zsidók. Jóval azután, mint ahogy Ön állítja, a németek hozták be.

Cuza rokonsága is szeszt gyárt

Cuza: Az egész szeszpar a zsidók kezében van. 239 szeszgyár van az országban és mindegyiknek zsidó a tulajdonosa.

Cuza fel akarja olvasni a 239 szeszgyáros nevét, fel is olvas néhány zsidó hangzású nevet, mire a többségi képviselők indignálódva kiáltanak feléje:

— Miért nem olvassa Cuza juniort. A

rokonat. És Grigorceát, a sógorát, akiknek Bukovinában van szeszgyárak?

Rettentő nagy zaj támad. Cuza tanácstalanul áll a tribünön, amikor Mironescu hangja süvít felé:

— Professzor ur, a parlament azt kérdi Öntől, igaz-e az, hogy az Ön rokonai közül többen szeszgyárosok?

Cuza nem válaszol. Mironescu megismétli kérdését, mire Cuza kijelenti, hogy ez őt nem érdekli, a fontos csak az, hogy mind a 239 szeszgyáros zsidó.

Roznoveanu szocialista: Inclusive a maga rokonai.

Cuza: Ezt a törvényt a zsidó szeszgyárosok erőszakolták ki.

Az elnök Andrei professzor tiltakozik Cuzának a parlament presztízst sértő kijelentései ellen, mire a képviselők újra zajongani kezdenek és kórusba kiáltják:

— Mi van Cuza juniórral és Grigorceával?

Ki hozta be a gabonaszeszt Romániába?

Cuza: A zsidók mérget kevernek a szeszbe.

Ralea többségi: Ez már igazán komolytalan dolog.

Mironescu professzor: Itt a parlamentben beszél és nem a gyermekeinek.

Cuza: Paulescu professzor, Románia legnagyobb tudósa...

A Házban nagy derűtség támad, Cuza zavartalanul folytatja tovább:

— ... emlékiratot terjeszték ebben a kérdésben a miniszterelnök elé.

Több hang közbekiált: Paulescu is euzista. Nem fontos, hogy mit irt.

Cuza fel akarja olvasni Paulescu emlékiratát, mire Madgearu kéri, hogy tegye le a Ház asztalára az emlékiratokat és térjen a tárgyra. Különbön is ne citáljon annyit, mert látja, hogy a karzat is kiürül, a tribün is kiürül, a képviselők is elszállingóznak és nem lesz kinek beszélnie.

A pénzügyminiszter szavai után a képviselők csoportosan kelnek fel helyükről és kivonulnak a folyosóra. Távoztukban Cuza felé kiáltják: Beszéljen a falaknak. Mintegy husz képviselő marad a teremben, akik előtt Cuza az ülés végéig folytatja beszédét.

A szenátus ülése

A szenátus ülésén Marin Mihaiescu szenátor agrárviisszaélések ügyében terjeszt be interpellációt a földművelésügyi miniszternek, majd rátérnek az egészségügyi törvényjavaslat vitájára. Az első felszólaló Fortunescu szenátor, aki kéri, hogy a törvényjavaslat kereszen lehetőségeket a tüdővész és a rák-betegségek erőlyes leküzdésére. Utána Pavlica Bratanu szól hozzá a törvényjavaslatához és dicséri annak szellemét.

Raducanu lesz a Mezőgazdasági Hitelintézet kormánybiztosa?

Helyet csinálnak a kormányban Mihai Popovicinak és D. R. Ioanitzescunak

Bucaresti-Bukarest, május 31. A ma délutáni lapok erőlyesen cáfolják azt a hírt, hogy Costachescu közoktatásügyi miniszter benyújtotta volna a lemondását. Egy másik lemondásról is irtak a fővárosi lapok, mégpedig Raducanu munkaügyi miniszterrel terjedtek el olyan hírek, hogy beadta volna tárcájáról a lemondását. Ez a hír ebben a formájában nem felelt meg a valóságnak. Tény az, hogy Raducanu lemondásra szeretnének rábeszélni egyes körök, hogy Ioanitzescunak ilyenformán helyet csináljanak a kormányban. Raducanu azonban nem mutat hajlandóságot arra ma sem, hogy miniszteri tárcáját követ stallummal cserélje fel. Egyes hírek szerint a felállítandó Mezőgazdasági

Hitelintézet kormánybiztosi állását ajánlották volna fel Raducanunak, a munkaügyi miniszter azonban még nem döntött arról, hogy elfogadja-e ezt a megbízatást. Amennyiben ő nem vállalná, úgy Lugojanu miniszterelnökségi államtitkár emlegetik erre az állásra. Bucaresti-Bukarest, május 31. Bár a tegnapi esti minisztertanács nem döntött véglegesen a telefonkoncesszió kérdéséről, bizonyosra veszik, hogy a koncessziót a Morgan-csoport kapja meg, amely, mint jelentették, kétmilliárd lej kölcsönt nyújt a Mezőgazdasági Hitelintézet megszervezésére. Ez a tranzakció a kormány egyik legnagyobb sikere lesz, mert a Mezőgazdasági Hitel-

intézet megszervezésével sikerülni fog megoldani a gabonaértékesítés súlyos válságát.

Bucaresti-Bukarest, május 31. A fővárosi lapok újra sokat irtak a kormány átszervezéséről és bizonyosra veszik, hogy D. R. Ioanitescu és Mihai Popovici miniszteri tárcához jutnak az átszervezés során. Pan Halippa mint tárca nélküli miniszter marad továbbra is a beszarabiai tartományi igazgatóság élén, valamelyik beszarabiai politikus pedig alminiszteri rangra kerül a kormányban.

Vasile Stoicat, a Rador igazgatóját ma királyi dekrétummal Románia albániai követévé nevezték ki.

Minden szigor és véres beavatkozás ellenére az indiai helyzet egyre válságosabbá válik az angolok számára

Az indiai alkirály bűncselekménynek minősíti az angol szövetek és szesz italok árusításának megakadályozását A letartóztatott önkéntesek külön kis köztársaságot alapítottak

London, május 31. A lapokhoz Bombayból érkezett jelentésekből az indiai helyzet újabb rosszabbodására lehet következtetni. A karhatalmat mindenütt katonai csapatokkal erősítik meg és nagy szigorral igyekeznek fellépni a rendbontókkal szemben, de a zavargások állandósulásának utjába ezzel nem sikerült döntő akadályt gördíteni. Több helyen kísérleteznek az ostromállapot kihirdetésével és egyéb a normális életet a zavargásokkal egyaránt veszélyeztető intézkedésekkel.

Az alkirály tegnap két rendeletet adott ki, melyekben büntetendő cselekménynek nyilvánítja a külföldi szövetek és szesz italok árusításának megakadályozását, továbbá az adófizetés elleni agitációt és a közalkalmazottaknak hűtlenségre esabítását.

A dharsanai söraktárok elleni újabb rohamban 300 önkéntes vett részt. A rendőrök bambuszbotokkal helyreállították a rendet.

Önkéntesek köztársasága

A Manchester Guardian távirata szerint a söraktárok elleni attackokban letartóztatott hindu nacionalista önkéntesek a worlii letartóztatási intézetben

külön önkéntes-köztársaságot alakítottak elnökkel és különálló kormánnyal. A kormány adja ki intézkedéseit a fogházi élet szabályozására. A nyolcszáz tagot számláló köztársaság proklamációval fordult a nacionalista hindukhoz, melyben a részükre küldött szerzetadományok küldésének beszüntetését kérte, mert ezekre nincs szükségük. Az önkéntesek azt javasolják, hogy a szerzetadományok pénzbeli egyenértékét fordítsák helyesebb célra, a nemzeti ügy és a polgári ellenállás céljaira.

A rangooni összeütközések során a főmeg megtámadta a sószállító teherhajókat védő rendőrsztagot, úgyhogy katonai segítséget kellett kérni. A katonaság közbeavatkozása szétszórta a tulerőben lévő hindukat és a rendőrség menekült szorongatott helyzetéből.

Zavargásokat jelentenek Amritsarból is, ahol a hinduk megtámadták a törvényszéki fogházat s ki akarták szabadítani a foglyokat. A karhatalom még harcban áll a rendbontókkal.

Nemzeti gyásznapi

London, május 31. Bombayból jelentik a lapoknak, hogy az utóbbi napok rangooni, surati, calcuttai és daceai

összeütközések utáni letartóztatások miatt a polgári ellenállás egész területén a hinduk nemzeti gyásznapot tartottak. Az üzemekben megállott a munka és az üzleteket nem nyitották ki. A gyásznapon több helyütt tüntető menetek alakultak s a főmeg az angolok ellen tüntetett, követelte a letartóztatott nacionalista vezetők szabadonengedését.

Rangoonban újabb zavargások törték ki. A mohamedán negyedben a katonaság sortűzet adott a rendbontókra. Az utóbbi napok zavargásai során életüket veszítették száma 170-re és a kórházba szállított sebesültek több mint ezerre emelkedett. A nacionalista vezetők összefogódása még mindig folyamatban van. Az európaiak lakásait ismét karhatalmi osztagokkal kell őriztetni.

India északnyugati részében a bombavető repülőgépek akciója a határon fellépett törzsek ellen teljes intenzitással folyik. A bombák robbanását időnkint Peshavarban is hallják.

Hirdessen az Uj Keletben

— **Koos Jakab dési cég esődtömegének** újabb árverése június 4-ének délután 3 órájára tüzetett ki dr. Boca József ügyvédnek Désen, a Piata Unirii 10. szám alatt lévő irodájába. Az árverési feltételek ugyanott minden nap megtekinthetők. Ha a június hó 4-ikére kitűzött árverésen az áru egy tömegben való eladása a leltári becsérteken, illetve ezen felül nem sikerülne, úgy az egy tömegben való megvételre a becsáron alóli ajánlatokat 1930 június hó 11-ikének délután 3 órájáig fogadják el dr. Boca József esődtömeggondnok.

— **Házasság.** Lévi Márta és Nussbecher Gábor június 8-án tartják esküvőjüket Clujon a Mikes Kelemen-utcai zsidó templomban, amelyre rokonaikat és jó barátaitak ezután hívják meg. (Minden külön értesítés és meghívó helyett.)

Reggeli és uzsonna Ovomaltine nélkül nem lehet teljes.

— **Spanyol repülőszetek — afrikai négek** repülőszetek. Madridból jelentik: Ricardo Burguette és Nunez Naza spanyol repülőszetek, akik Rio d'Oro vidékén lezuhantak repülőgéppel. Félvad néger törzsek ejtették foglyul. A benszülöttek rabszolgámkára kényeszerítették a spanyolokat. Remélik, hogy a tisztüket váltságdíj ellenében sikerülni fog kiszabadítani. Bár a Rio d'Oroi terület spanyol fenhatóság alá tartozik, Spanyolország csupán a tenger mellett gyakorolja az uralmat.

Bikszád gyógyfürdő! Erdély Karlsbadja, a hurutosok Mekkája, nyitva június 1-től. Ivó kúra, inhalatorium. Hidrogyógyintézet. Szénsavas fürdők. Állandó fürdőorvos. Gyógy- és zenedij nines. Napi pensio 240 lej. Rituális vendéglő. Vasut. posta, távirda helyben. A Bikszádi víz a legjobb égvényes konyhasós savanyuvíz. Borral, vagy gyümölcszörppel kellemes üdítő ital. Gyomorégést azonnal megszüntet, emésztést elősegít. Prospektust díjtalanul küld a fürdőigazgatóság: Baia-Biesad, jud. Sătmár.

— **Amikor még bűn volt a dohányzás.** Londonból jelentik: Hertfordshire grófság vezetése néhány évvel ezelőtt sorozatos munka kiadásába kezdett. A könyv ismerteti ennek a grófságnak történetét minden vonatkozásban. Most jelent meg a hatodik kötet, amely a grófság büntető és közigazgatási jogát ismerteti 1658 és 1700 között. Rengeteg eredeti ítéletet közöl a könyv. Így például 1678 október 7-én a tharfieldi előjáróság a következő ítéletet hozta: „Ann Church tharfieldi lakos beismerte, hogy buzát lopott aratáskor. Ezért arra ítéltük, hogy meztelenre vetkőztessék, teste a város legnépesebb terén rendőrök által addig veressék, míg gonosz vére ki nem esordul”. Súlyosan büntették akkoriban a dohányzást is, amelyet veszélyes dolognak tartottak. Ha a városi rendőrök valakit dohányzáson értek, nyomban letartóztatták s ezután a bíróság hosszabb börtönbüntetésre ítélte. Ugyancsak börtönbüntetést kapott 1682-ben egy borbély, aki vasárnap borotvált.

— **Érdekes statisztikai adatok.** A Grüne-Post című lapból megtudtuk a következőket: A legkisebb német város Hauenstein, amely Baden államban van. Harminckét ház van benne, köztük a városháza, amelynek egy emelete és két ablaka van. A lakosság száma 205. A legrégebb német város a Bodenitő közelében lévő Phaldorf. Hatalmas kőkorszakbeli telepre bukkantak itt, ami azt bizonyítja, hogy már a történelem előtti időkben állandó városzerű telep volt ezen a helyen. A legfiatalabb nagyváros Essen, amelynek száz év előtt 5467, most pedig 643.000 lakosa van. A legnépesebb jellegű német város Heidelberg. A legrégebb német bort a brémai városháza muzeumban őrzik. Egy üveg rüdesheimi bor ez, 1633-ból. A legszebb német nők, általános vélemény szerint, Münchenben vannak. A legnagyobb idegenforgalma a német városok közül Oberamergaunak van. A 2500 lakosú városkában a passziójátékok idején naponta ötezer idegen fordult meg, tehát májustól szeptemberig 300.000 idegen keresi fel a városkát. A legesetesebb német hely Vilm szigete, Rügen mellett. A szigetnek egyetlen lakosa van: egy erdőőr.

Ur városában fölfedezték Nebukadnecar király egyik templomát

Jeruzsálem, május 31. (Az Uj Kelet többiben hirt adott arról, hogy C. Leonard Wolley professzor, a Britisch muzeum palesztinai ásatási expedíciójának vezetője rendkívül érdekes és tudományos szempontból fontos ásatásokat végeztetett az ősi Ur városban. Ezeket az ásatásokat ez év áprilisában befejezték. Wooley tanár a napokban készült el jelentésével, amelyet a Britisch muzeum és a Pennsylvania egyetem kuratóriuma elé fog terjeszteni.

A tudós az ásatásokról nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és a következőket mondotta:

— Március elején munkásaink nagyon nehezen megdolgozható terepen végezték ásatásaikat. Egyik ősi templom a másik régi templomnak a romjain épült ezen a helyen és ha meg lehet bízni a fölíráásokban, amelyeket a romok alatt találtak, megállapítjuk, hogy egyike ezeknek az épületeknek egy templom volt, amelyet Nim-Sin király építtetett közel kétezer évvel a rendes időszámítás előtt egy kevésbé ismert isten, Ringisch-Sida tiszteletére.

Ez a templom a második rétegen épült. Alatta még legalább két épület állott, amelyeket nyilván ennek az istennek tiszteletére építettek. Am ha Ringisch-Sida egy kisebb jelentőségű

istenség is volt, azért a neki szentelt templomok aránylag igen nagyok, úgy hogy a jövő évig kell várunk, amíg ezeket a templomokat végérvényesen felszínre hozzuk.

— Közben egy másik kutató és ásató csoport Ur városa falának ismeretlen részét igyekezett felszínre hozni. Főleg az érdekelte bennünket, vajjon elhúzódik-e a falak mellett egy csatorna, amely a várost két részre osztotta. Szerecsére megtaláltuk a templom körül a kanálisokat, amelyek benyíltak a kikötőbe.

Megtaláltuk továbbá egy templom romjait, amelynek elhanyagolt téglái a Nabonidus nevet viselik. Ez a név azonos Nebukadnecar nevével, aki a várost erősen fejlesztette.

A további ásatások során megtaláltuk egy másik Nebukadnecar által épített és később restaurált templomot, amely feltűnő módon megtartotta épségét. A templom falai hét méter magasságúak és a vakolatokra mázolt figurák és domborművek még ma is szinte sértetlenek. A többi díszítés azonban, aminek nyomait találtuk, eltűnt. Véleményem szerint egész Irakban ez az egyetlen templomi rom, ahol az ember el tudja fejeleteni, hogy omladékok között van. A templom könnyen restaurálható.

— **Otthon is megfürödhetünk a humor verőfényében,** ha 8 lejért megveszünk a „Garabonciás” legújabb számát. „Rikkancsi di Jambó” szenzációs című, azonkívül egész sereg humoros és szatirikus aktualitás. Ma már mindenki a Garabonciás vicein mulat. Előfizetés egész évre 200, félévre 100 lej. Kiadóhivatal Cluj, Strada Saguna 8.

— **Bűnvádi eljárás egy kommunista titkár ellen.** Mörisch-Ostrauból jelentik: A kommunista építőmunkás szervezet a napokban bűnvádi feljelentést tett Prohaszka Thomas titkára ellen. Prohaszka még egy félévvel ezelőtt állásba volt, ahonnan nemrégiben boesáztották el. Az a vád ellene, hogy 18 ezer esekhoronát sikkasztott. Miután a szakszervezet nem bírta tőle a pénzt visszaszerezni, megtette a bűnvádi feljelentést.

— **Oroszlán a hálózobában.** Londonból jelentik: A délafrikai Johannesburg közelében egy farmernek borzalmas éjjeli kalandban volt része. Éjfél tájban, amikor a farmer mélyen aludt, a farmhoz oroszlán közeledett, amelyet a gazda bátor elzászi kutyái nyomban megtámadtak. Végül azonban meg kellett futamodniok és a gazdájuk ágya alá bujtak. A pokoli lármától felébredt farmer ijedségtől félig benuktan pillantott meg az ágya mellett egy óriási oroszlánt, amely dühös ordítás közben levekeztet a szegény kutyákat az ágy alól kihuzni. Miközben a farmer mozdulatlanul az ágyban feküdt, az oroszlán sikerkült az egyik kutyát szétéjnie, mire az ólak felé ment, ahol egy tehenet és egy borjut ölt meg. Csak a hajnali órákban sikerült a szomszédoknak az oroszlánt megfutamítani.

— **Az új Erdélyi Szemle.** Az Erdélyi Szemle legújabb számának változatos és érdekes tartalma a következő: Az egész magyarság követeli a székei autonómiát. A Nyugat elke az erdélyi irodalomról (Salamon László). Az irodalom szelleme és a szellemetlen irodalom (Makkay Sándor előadása). A gesiek kuruc harangja (Nagy Elek). Az Erdélyi Szemle munkás-ankétja. Induljanak utra az erdélyi regös ifjak! Ötletverseny. Erdélyi képzőművészek illusztrációi. Hangos filmek kritikája. Külföldi Szemle. Színház. Zene. Szerkeszti S. Nagy László. Kapható az egész országban. Megrendelhető Cluj-Kolozsvárt, Calea Victoriei 37.

— **A keleti tengeri országok újságíróinak kongresszusa Rigában.** Londonból jelentik: Rigában ma kezdődött a keleti tengeri országok újságíróinak nemzetközi kongresszusa. A megnyitó ülésen a delegátusokat a lett kormány egyik tagja Lettország nevében üdvözölte.

— **Meleg idő várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint meleg időjárás várható erősbödő zivatarhajlammal. A hőmérséklet Budapesten ma délben 25° Celsius.

— **A dési WIZO műsoros estélye.** Folyó hó 28-án, szerdán este a dési WIZO nagysikerű műsoros táncestélyt rendezett az Aviva, Barisszia és a Brith Trumpeldor közreműködésével. A műsort Hirsch Margit hangulatos prólogusa vezette be, majd Farkas Piroška „Tel Chajban meghalt egy ember” című költeményt interpretálta nagy hatással. „Jiftach és leánya” című előkép nagy tetszést aratott, ugyancsak viha-

ros tapsokkal honorálta a közönség a busz kisleány által lejtett bajos fátolytáncot, amelynek betanítását Rosenthal Blanka és Dux Duczi végezték. Hirsch Edith kupléival, Stroll Böske és Grünfeld Jenő groteszk táncokkal, Hirsch Margit pedig Manuella „Pokol” című versének elszavalásával váltott ki viharos tetszést. Surányi Erzsé, Klein Irén, Hirsch Edith, Rosenthal Blanka és Sámuel Jenő nagyszerű alakításokat nyújtottak a „Pesti gyerekek” című vígjáték színrehozásában. „Nemzeti viseletek” című revüben Rosenthal Blanka román, Klein Irén zsidó, Stroll Böske magyar, Schwimmer Many orosz, Feldmann Boris spanyol, Gelb Rózi, Hirsch Edith holland és Weinberger Ica olasz nemzeti táncokat lejtettek. „A motor” című Noti-vígjátékot Rosenthal Blanka, Surányi Erzsé, Klein Irén, Weinberger Ernő, Semmel Jenő és Weinberger Lázár hozták színre nagy sikerrel. Az estély sikere dr. Ágai Andorné, dr. Weinberger Manoné, Wolf Adolfné, Sternberger Sarolta, Gelb Mártonné és általában Dös cionista asszonyainak páratlan agilitású dícséri. (S. Z.)

— **Dollárhamisítókát fogtak Newyorkban.** A newyorki rendőrség már hosszabb idő óta nyomozott egy pénzhamisító banda után. Az Egyesült Államok különböző városaiban ugyanis a bankok pénztárosaí egymásután jelezték, hogy tíz, ötven és százdolláros hamis bankjegyeket helyeztek el náluk ismeretlen tettesek. A hónapok óta tartó erélyes nyomozásnak meglelt az eredménye. Newyork egyik városrészében, ahol nagyobbára olasz kivándorlók laknak, tegnap a hajnali órákban rajtaütöttek egy társaságon, amelyet éppen a hamisított pénz szortírozásaközben leptek meg. Nagyszegű hamisított bankjegyeket találtak náluk. Vallomásuk szerint eddig körülbelül két és félmillió dollár értékű hamis bankjegyet hoztak forgalomba.

— **Nansenről neveztek el a Ferenz József-földet.** Párisból jelentik: A Tass távirati iroda moszkvai jelentése szerint az orosz tudományos akadémia beadvánnyal fordult a népbiztosok tanácsához, amelyben arra kéri, hogy az északi Jegestengerben levő Ferenz József-földet a nemrég elhunyt nagy északarki utazóról, Frithjoff Nansenről nevezzék el. A szovjetkormány teljesítette az akadémia kérését.

— **Kínai-orosz tárgyalások kezdődnek Moszkvában.** Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint hétfőn veszt kezdetüket a Kína és Szovjetorszozsza közötti gazdasági és külpolitikai ügyeket érintő tárgyalások. Az orosz delegáció vezetőjévé Karakhán helyettes külügyi népbiztos neveztek ki, aki a nakidején szovjetkóvet volt a kínai kormány ellen.

Rózsaszín regények 200 300 oldalos kitünő regények kötetenkint 40 lej

Courths Mahler: A látszat csal
Ohnet: A Croix-Mort grófnók
Croker: Családi hasonlatosság

Milliók könyve terjedelmes, értékes, érdekes regénykötetenkint 28 lej

G. Fröschel: Soha ilyen nászutazást
Dell: A fekete lovag I.
Dell: A fekete lovag II.
A. Bennet: A kísértet
Peter Bolt: Asszony nélküli város
Courths Mahler: Az igazi asszony
Courths Mahler: Titkos Mátkaşag
Stratz R.: Régi regény

Kaphaták az Uj Keletkönyvosztálytól

Saját orvosmondja hogy egyszor csak OLLA a megbízható óvszer. Ne fogadjátok el utáncolatot!

Pünkösdi speciális árakon Judovics & Co. áruház
árultja selyem és textil különlegességeit
Cluj, C. Reg. Ferdinand 9
Telefon 8-58.

Sövuoti legenda

írta: Izsak Arnold

Elt Berdisev mellett egy kicsiny faluban egy szentéletű egyszerű zsidó, névszerint reb Baruch. Jámorsága főleg abban rejlett, hogy adakozó volt és ha inséges vándor a házatájára vetődött, soha üres kezekkel nem távozott. Mint kereskedő ember, sokat utazgatott vásárookra, egyik községben megvette a gabonát, a másikban eladta. De ha hosszabb utra indult, mindig társaságot toborzott maga köré, mert akkor az utak nagyon el voltak hanyagolva és sok volt a szegénylegény, akik utasok kifosztásából éltek. Am barnilyen messze is volt városától, soha nem tette, hogy innepre eimaradjon hazulról. Az innepet otthon szokta tölteni családi és baráti körben, elment a rebbehez, tanult és imádkozott és persze ilyenkor is jótékonyaságot gyakorolt.

Egy alkalommal, sövout innepé előtt, egy messi városban volt dolga. Társaival egyetemben hazafelé indult, hogy a szent innepet otthon töltsse. Kikerült a városból és a bereit parasztszeker lovai vigan poroszkaltak az országúton. Estefelé egy erdő szélére értek, ahol a koci utasai leszállottak, hogy elmondják az esti imát. Kisse lehevredtek, ima után vacsoráztak, azután folytatták utjukat. Az erdőben elhallgattak az emberek, mert az árnyak és az erdő sűrűsége félelmetesen ráborult az emberek lelkére. Ilyenkor a lelkekből kiszáll a kedély és valami érthetetlen, titokzatos erő szorítja az emberek torkát.

Reb Baruch hirtelen fájdalmasan felkiáltott:

Ott valahol — és kezével egy irányba mutatott — gyilkolnak. Nezzük, mi történik arrafele?

— Miféle gyilkosságról beszélsz? — kérdezték társai értelmetlenül.

Baruch megint megszólalt:

— Nem halljátok a kétségbeesett hangokat?

Társai elfogódottan és kinosan mosolyogtak, ő azonban rendíthetetlenül megmaradt amellett, hogy valahol baj van és el kell menni gyorsan a hang irányába. Megállították a kocsi és hallgatóztak. De semmit a szél susogásán kívül nem lehetett észlelni. A zsidók összebujtak és egymás fülébe sugták:

— A szerencsétlen reb Baruch megőrült.

Valóban reb Baruch futni kezdett az erdő egyik ösvényén és nem tudták visszatartani. Ment, ment a segítségért esdeklő hang irányában. Bogácsok és tövisek között haladt el, lázasan rohant, semmivel sem törődve, egész éjszaka. Es amikor hajnalodott, a nagy fáradtság tól összeesve, még mindig fülelt, vajjon honnan jön a hang. A hang pedig elnémult. Nyilván — gondolta, — megölték. Most már meg kell, hogy keressem az áldozatot. Rét terült el előtte és a közelen forrás csobogott. Odament, megmosta kezét, letisztította magát és találmra tovább indult. Hidat látott maga előtt, a hid mögött pedig egy völgyben kicsiny község körvonalait. Nemsokára odaért a községbe és csodálkozással látta, hogy minden ház ajtóféltáján és kapuján mezúze van felfüggesztve, az emberek takarosan és tisztán jártak, arcukon nyugalom ült és valami nagy előkészület történt.

Az egyik ház előtt fehérszakállú agastyán állott, karján zöld agakkal és virággal. Itt reb Baruch megállt és nézte, hogyan rendezkedik az öreg ur. A házat kívülről és belülről feldíszítette lombbal és rózsákkal.

— Salom, jó öregem — köszöntötte őt reb Baruch — mi történik itt, hogy ti most felvirágoztatok hazaitokat?

— Az történik, hogy ma lesz sövuot előestéje. Ilyenkor bizonyára nálatok is lombdiszbe borítják a házakat. Isten adta ilyenkor a Tórat nekünk, az Irást és adta nekünk a kivételesen nagyszerű embereket, a jó szívű zsidókat. Nekem az az érzésem, hogy ezen a napon nemcsak a Tórat ünnepeketjük, hanem a zsidó jóság megtestesítőjét is és ezért sokkal több virággal és zöld gallyal fogom feldíszíteni a hajlékomat.

Reb Baruch egy másik ház elé ment, mindenütt körülbelül ugyanazt mondták, amit az agastyán. Valahol azután hajlékot kért, szívesen beengedték, este pedig elkísérték a zsinagógába. Csodálkozva látta, hogy utközben köréje se-reglenek a hivek — esupa jólőtözött, gondatlan külsejű ember, öreg és fiatal. A zsinagóga előtt diszkapu állott virággal és egy lombkoszoru közepette „Baruch haba” szavak köszöntötték a vendéget.

— Kinek szól ez — kérdezte reb Baruch?

— Kinek másnak — válaszolták, — mint önnek, a legjobb berdisevi zsidónak. Így felelt az öreg ember, akit reb Baruch először szólított meg.

— De honnan tudták maguk, hogy én ide vetődöm? Hiszen én is csak valami titokzatos hangok nyomán kerültem ide.

— Ugyanolyan titokzatos hang mondta meg nekünk is, hogy nagy vendégünk leszen. Ember, aki megérdemli, hogy Sövuot innepén a Tóra mellett őt is köszöntsük, mint olyant, ami a mi néjünk között örökkévaló.

A templomban első helyre ültették, ima után megint tömegesen elkísérték, de nem engedték szállására, hanem az agastyán magához invitálta.

A vacsoránál reb Baruch az egész községet maga körül látta. Kiddus után az öreg tálatatott és ekkor esupa szép és triss gyümölcsöt terítettek. Elmondották, hogy mindez Erec Jisraeleből való és ebben az évben valami egészen különös véletlen következtében kerültek ide.

Véletlen műve volt, hogy ön idejött, véletlen, hogy a korai palesztinai gyümölcsök ide juthattak, véletlen, hogy ön segélykiáltásokat hallott. De a sok véletlenben mégis volt valami tervszerűség, ezt nyilván így akarták a Magasságbeliek.

Vacsora után, régi zsidó szokás szerint, imádkoztak és tanultak, majd kimentek a szabad udvarra, hogy lássák az éjféli jelenést. Éjfélkor meghasadt az ég kapuja, reb Baruch látta, amint fehérszárnyu angyalok tóratekeresekkel és harfákkal körültáncolták a Legfelsőbb Aranytrónut.

Az átvirrasztott éjszaka során a vének, akik együtt voltak reb Baruchal, megmagyarázták a jelenést. Nyilván — mondták, — a vendég érdeméből történt ez.

— Én igazán nem tudom, mivel érdemeltem ezt ki, egyszerű, dolgozó ember vagyok, a Tóra igéit vallom és az ósök hagyományos parancsai szerint élek. Miért kapom én ezt a kiváltságos megtiszteltetést?

— Ennek bizonyára meg van a maga oka. Fájdalom, mi sokkal kisebbek vagyunk, semhogy megmagyarázhatnók Hanem, ha majd hazaér Berdisevbe, mondja el a dolgokat a rebbenek és ő bizonyára meg fogja oldani a rejtélyt.

Otthon nem tudták mire vélni reb Baruch elmaradását. Hiába mondták társai, hogy valószínűleg megőrült és elkalandozott, családja nem esett kétségbe miatta, a rebbe is megérezte,

Szovata-fürdőn

központban fekvő „Mariska villá”-ban június 1-től elsőosztályu orth. kóser penziót nyitok, Bővebb felvilágosítást ad Kővári Jakab Baile Sovata, Clujon Kővári, Telefon 5-48.

hogy itt mélyebb dolgok történtek. Amikor sazaérkezett, megne szokott és sietett a berdisevi rebbehez. Előadta a különös esetét és kérdezte, mi lehet értelme ennek az egész dolognak: mint egyszerű ember, milyen jogan mutatnak meg neki az égi látomást és miért kapta ezt a különös sövuoti megtiszteltetést.

— Gondoljon vissza reb Baruch, nem tett-e valakinek a multban valami egészen különös szolgálatot?

Reb Baruch kutatni kezdett emlékei között és elmondotta, hogy régen, évekkel ezelőtt, egy forró nyári napon egy erdő mellett haladt el. Amint a gyalog-ösvényre tért ki, az erdőből nyöszörgések hangja hallatszott. Beljebb ment és egy fa mellett egy vajudó asszonyt talált. Valami szegény parasztasszony volt, akit utközben lepte meg szülési fájdalmi. Könyörgött, hogy ne hagyjam ott elpusztulni — mondtotta reb Baruch. — Felvettem, elvittem a közeli faluba és intézkedtem. Az asszony egy egészséges fiugyermeknek adott életet.

— Nos — szölt a berdisevi rebbe — maga egy embert segített a világra, aki bizonyára a jóságban és emberszeretben magához méltó utóda lesz. Az Egiek ezt akarták megmutatni magának, amikor odahivatták abba a községbe, ahol csak zsidók laknak és ahol Erec Jisrael gyümölcséből ehetett sövout napján.

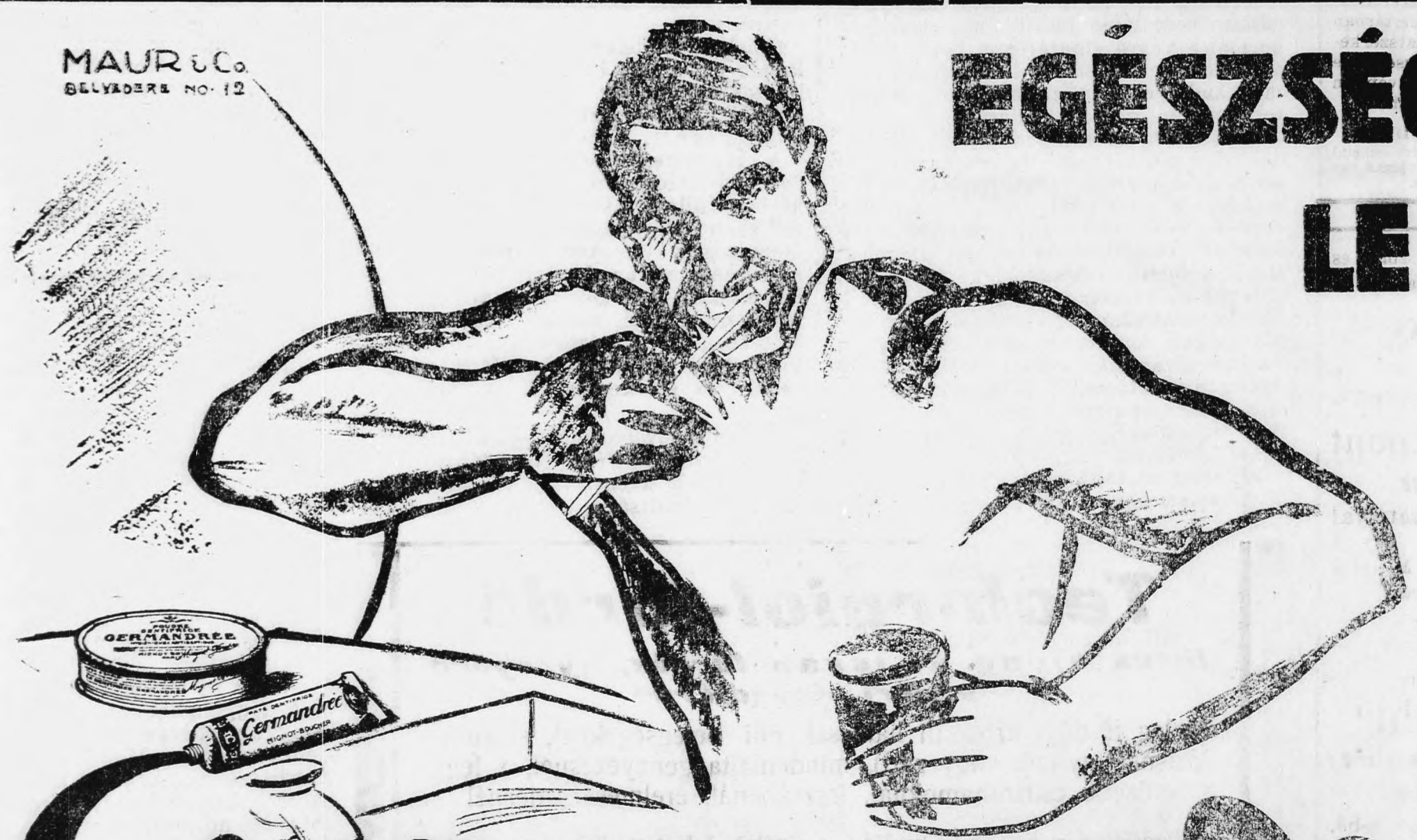
— Vajjon megérem-e ennek a gyermeknek emberré válását és vajjon nem hiba, hogy a gyermek nem zsidó asszony szülöttje?

— Nem lényeges, hogy ezen a földön találkozzon utódjával és az sem, hogy ez az utód zsidó legyen. A sövuoti látomás azt mondtotta: a maga helye ott van a nagyok között!

Reb Baruch hazafelé való utjában sokat gondolkozott az elmény fölött és főleg anak örült, hogy akkor, amidőn az asszonyt megmentette az életnek, pillanatig sem gondolt arra, hogy az Egiektől ezért jutalmat kapjon.

Pedig a jutalom nyilván egyedül ezért járt ki az egyszerű és jóságos embernek.

MAUR & Co.
BELVEDERE NO. 12

**EGÉSZSÉGES
LESZ**

Germandise

**FOGPASZTA ALTAL
Mindennütt kapható!**

In regénye
kitünő regények k...
tenkint
40 lej

A látszat esal
Mort grófnok
hasonlatosság

ék könyve
ekes, eruekes regény
tetenkint
28 lej

a nyen mászatázst
ovag I.
ovag II.

sértet
zonynéküli város
Az igazi asszony
Titkos Matkaság
regény

Keletkönyosztály

Saját orro
mondja hog
egyedül os
"OLLA"
a megbih
tó óvszer
Ne fogadj
ei utana

u h á z a
Reg. Ferdinand
Telefon 8-58.

KÖZGAZDASÁG

Hét esztendeje nem volt Csehszlovákiában annyi fizetéseképtelenség mint 1930-ban

A Hitelezők Egyesülete száz esetben tett büntető feljelentést csafárd bukás miatt

Prága, május 31. A csehszlovák hitelezők egyesülete Prágában most tartotta meg közgyűlését, a melyen jelentést tettek az elmúlt esztendőről. Eszerint 1929-ben a fizetéseképtelenségek száma 2894-re emelkedett, míg a múlt esztendőben csak 2145 volt a fizetéseképtelenségek száma. A csődöké 512-vel szemben 650-re emelkedett. Ezen utóbbiaknak a száma 1930 elején még jelentősen növekedett, úgyhogy az 1922-23. év katasztrófális viszonyainak megismétlésétől kell tartani. Az összes fizetéseképtelenségi esetek azonban nem az adós jóhiszeműségéből keletkeztek, hanem számos esetben csalárd fizetéseképtelenségről van szó. Különösen kereskedőknél, akik az általános helyzet következtében akarták egzisztenciájukat megerősíteni és a még érvényben levő 35 százalékos kvótarendszer előnyeinek kihasználására gondoltak. Az ilyen elemek megrendszabályozására a hitelezők egylete több mint száz esetben tett büntetőfeljelentést, ami által számos fizetéseképtelenségi sikerült elkerülni. Különösen a szlovenszói viszonyok okán, hogy az ipari és kereskedői köröknek a fizetéseképtelenségi jog újból való

szabályozását elsősorban kell szorgalmazni, miután egyes bíróságoknál az a szokás, hogy az eljárást hónapokon keresztül huzzák, ami által a hitelezők kárt szenvednek. A hitelezők egylete konkrét esetekkel szolgált az igazságügyminisztériumnak, amelyeknél az

egyesület képviselőiben többiben intervenciát, hogy az új fizetéseképtelenségi rendszer törvényesítését meggyorsítsák. A hitelezők egylete 1929-ben 1406 bírósági fizetéseképtelenségi eljárást fejezett be, amelyeknél az egyesület hitelezői kerek 68 millió koronával voltak képviselve és átlag 50 százalékos egyezséget sikerült elérniük. Ezenkívül 72 csőd eset volt 2,9 millió koronát meghaladó részesedéssel, amelyekben 22,68 százalékos átlagkvótával sikerült csak az egyezséget megkötni. Volt továbbá 115 bíróságon kívüli egyezség 5,7 millió korona részesedéssel és 63,86 százalékos kvótával. A hitelezők egyesülete 1929-ben összesen 4699 egyes esetről tett jelentést, amelyekből 3636 a bíróság előtti egyezség, 616 csőd és 446 fizetéseképtelenség. A legnagyobb fizetéseképtelenségi szám decemberre esik.

Lezárult a román-magyar kereskedelmi tárgyalások első fejezete

Az eddigi tárgyalások eredménye kielégítő — mondja a magyar megbízott

Bucuresti-Bukarest, május 31. A román-magyar külkereskedelmi tárgyalások első fejezete lezárult. A Bukarestben tárgyaló magyar bizottság ma elutazott a román fővárosból, hogy az eddigi tárgyalásokról kormányának beszámoljon és újabb instrukciókat kérjen a további tárgyalásokhoz.

Dr. Nickl Alfréd, a magyar delegáció vezetője elutazása előtt nyilatkozott a sajtónak a tárgyalások eredményéről és a következőket mondotta:

— A román részről a vámtarifa módosításaival kapcsolatosan iniciatívát román-magyar kereskedelmi tárgyalások első fázisukban a legkedvezőbb atmoszférában folytattak. Egyelőre megállapodás történt arra vonatkozólag,

hogy milyen elvek mellett jöjjön létre a két állam egymásközti kereskedelmi szabályozó szerződés. Ezután a részletkérdésekre fog majd sor kerülni, de az erre vonatkozó tárgyalások előtt, a bizottságnak újabb instrukciókra van szüksége, mégpedig úgy a magyar, mint a román bizottságnak és ezért ideiglenesen fel kellett függeszteni a tárgyalásokat. Véleményem szerint a tárgyalások sikerét semmi sem veszélyezteteti, mivel mindkét részről megértéssel kezelik a kérdést. Szó van egyébként arról is, hogy egy román-magyar állategyeségügyi egyezményt is kössünk, melyre a tárgyalások rövidesen szintén megindulnak.

Legalább kétmillió alaptőkével rendelkező részvénytársaságok foglalkozhatnak csak biztosítási ügyletekkel

Az új biztosítási törvényjavaslat széleskörű beavatkozást biztosít a felügyeleti hatóságoknak

Cluj-Kolozsvár, május 31. A biztosítással folytatott különböző szűkhámosságok és visszaélések már régen szükségessé tették volna a biztosító intézetek ellenőrzését. Ere azonban, mint már hírül adtuk, csak most került sor, amikor a kormány végre elhatározta, hogy szétválassza a biztosító intézetek dzsungeljében és megakadályozza a zugszükségű intézetek további garázdálkodását.

A biztosító társaságok állami ellenőrzéséről szóló törvény tervezete most készült el. A törvénytervezet ki akarja küszöbölni a különböző gyöngén megalapozott és labilis alapokra fektetett biztosító intézetek működését és kimondja, hogy a biztosító társaságok biztosítási üzlettel a jövőben csak legalább kétmillió lej alaptőkével rendelkező részvénytársaságok foglalkozhatnak. Ezek az intézetek kizárólag csak biztosítással és viszontbiztosítással foglalkozhatnak, nem lehetnek alapítói bel- vagy külföldi kereskedelmi vállalatoknak vagy más üzletnek.

Külföldi biztosítókkal szemben előírja a javaslat, hogy ezek csak minisztertan-

nácsi engedéllyel dolgozhatnak Romániában és a külföldi vállalatok számára szigorú intézkedéseket léptet életbe, mint a belföldiekre nézve, mert a díjtartalmok egy részét készpénzben kell elhelyezni.

Érdekes rendelkezése a törvényjavaslatnak az, amely kimondja, hogy a vállalatok mindaddig nem fizethetnek 5 százaléknál magasabb osztalékokat, míg a teljes alapítási költségeket le nem irták. A rendelkezések az ugynevezett felügyeleti hatóság működését igen széles körben állapítják meg, amennyiben a felügyeleti hatóságnak jogában áll az igazgatósági üléseken résztvenni, olyan határozatokat, amelyek a tartalmuk elhelyezésére vonatkoznak és veszélyt rejtenek magukban, megfélembhezethet, egyes esetekben az igazgatóságot, sőt a közgyűlést is összehívhatja, sőt a vállalat csődjét és elszámolását is kérheti.

A kényszerregegyezséget kötött kereskedő részletekben fizetheti adótarozását. Bukarestből jelentik: A kamara igazságügyi bizottsága tegnap kezdte meg

FIGYELEM!

Megérkezett a Dréher Haggemacher

Korona-sör ala Pilsen

Naponta friss csapolás a

„FLORIDA“-kertben

a kényszerregegyezési törvény módosításáról szóló törvényjavaslat vitáját, amelyen Voicu Nitecu igazságügy miniszter is résztvett. A javaslaton több módosítást eszközöltek, így az adótarozásokról, amelyeket a kényszerregegyezséget kötött részletekben is fizethet majd az államnak.

Újabb fizetéseképtelenségek Németországban. Berlinből jelentik: A legnagyobb berlini konfekciós cégek egyike, a hetvenhárom év óta fennálló Hermann Rosenbaum cég, fizetéseképtelenséget jelentett be. A cég passzívja egy millió.

Az olasz műselyem uralja a világpiacot. Rómából jelentik: A műselyemgyártása a háború óta megütözött, és ennek a fokozott fogyasztásnak az arányában óriási tökébefektetés történt ebben az iparban — főleg a német gyárak részéről. A rohamos és természetesen investációnak most Németország nagy karát vallja. Minden racionalizálási törekvés ellenére a fuzionált gyárak kénytelenek voltak felbontani az árakra vonatkozó megállapodásokat és szabadabbá tették a versenyt. Az olasz műselyem az egész világ műselyemgyártásban egy minőség, mint exportképesség tekintetében, első helyre került és az olasz tőke az angol karöltve állítólag a nagy német műselyem gyárak részvényeinek összevásárlására adott megbízást. Ez a tranzakció az egész iparnak új orientációt van hivatva adni.

A mezőgazdasági szeszgyárak a szeszkontingens felét követelik maguknak

Bucuresti-Bukarest, május 31. A mezőgazdasági szeszgyárak képviselőiben dr. Fritz Konnerth több parlamenttel együtt megjelent Maniu miniszterrel, hogy a szeszkontingens felét követik, hogy a törvényileg megállapított szeszkontingens eddigi felosztási módját változtassák meg a mezőgazdasági szeszgyárak részére oly módon, hogy a jelenlegi kontingens felét a mezőgazdasági gyárak állíthassák elő.

Mulatság után négy halál a Duna közepén. Bajáról jelentik: Csütörtök éjszaka a közeli utcazenen gazdából volt, amelyen résztvettek a szembenlevő sziget lakói közül is. Késő éjjel a szigetiek hazafelé tartottak, a tizenhatosgyar társaság két esonakon kelt át. Meglehetősen ittas állapotban tértek haza és nem vették észre egy kis gözös közeledését, amely mind a két esonakot felhártsalta. A társaság természetesen belefordult a vízbe. Ötöt fölvettek a gözös utasai, kilenc kivergődött a partra, két férfi és két nő azonban vízbe fulladtak. A férfiak többgyermekes családapák, a két nő menyasszony volt, akiknek aratás után lett volna az esküvőjük.

Az új szesz törvény iránt érdeklődők figyelmébe! A törvény román és magyar szövege együttes kiadásban jelenik meg dr. Mandel és dr. Mihályffy fordításában. Ára 100 lej. Megrendelhető dr. Mandel Fordító Irodájában Cluj Str. Memorandului 9.

Az angol munkáskormány nem engedélyezte a néger londoni világkonferenciáját. Londonból jelentik: Az Amerikai Néger Munkásterület kezdeményezésére a négerek júliusra világkonferenciát terveztek Londonba s ennek megtarthatása érdekében beadták engedélyt kérő petíciójukat az angol belügyminisztériumba. A belügyminisztérium válaszában megtagadta az engedély kiadását s közölte, hogy a konferencia delegátusainak Angliába beutazását sem hajlandó megkönnyíteni. A lapok valószínűleg tartják, hogy a néger világközvettségbe tömörítés és a négerülözések elleni intenzív védekezés hanc megkezdése egyelőre elmarad.

A hajfestőszerek királynője!

Folyékony, minden kívánt színárnyalatban!

Henne Royale

a híres keleti növény állandóan frissen rak-táron

Kis doboz ára Lei 100.—

Nagy doboz ára Lei 150.—

ÖRÖK FIATALSÁGOT

nyer, aki haját vagy szakállát a híres HENOL ROYALE

természetes hajfestő tinkturával festi

Kis doboz ára Lei 100.—

Népszerű doboz ára Lei 250.—

Díjtalan utasítás a festőszerek használatára. Más festőszerek által elrontott hajszínt rövidesen és a legnagyobb gondtal helyrehozzuk. Kérje minden nagyobb gyógyszerháznál, drogeriában, fodrászüzletben és illatszerekkereskedésben. Ahol beszerzése nehézségekbe ütköznék, küldje be az összeget utalványon vagy utalványon a vezérképviselőhöz:

Institut de Beaute Dortheimer
Bucuresti, Cal. Vic. otelei 0. (A Cinema Select mellett.)
Minden doboz magyarul használati utasítással van ellátva. —Kérje szesz argyezeket.

A 72 év óta fenálló, elismerten szolid és tökéletes biztosító intézet: az

„ANKER“

az egyedüli bizt. társaság, amellyel a Mizrachi Világközpont Jeruzsálemben

az egész világra kiterjedő hatályal kedvezményes szerződést kötött egy a felek mint a palesztinai vallásos Mizrachi intézmények és munkások javára.

FIGYELEM!

Erdély területére ezen

„Anker-Mizrachi“

Vezérképviselő hivatalainak címé: WEISZ KÁLMÁN

ORADEA, Str. Oituz 6. Telefon 4-88.

CLUJ, Str. Universitatii 3. Telefon 4-52.

Adja fel Ön is összes biztosítását, ugyan: ELET, TŰZ, BETÖRÉS, BALESET stb. a mi hirtellen kívüli legkedvezőbb díjaink mellett az

„Anker-Mizrachi“

Vezérképviselőnek mert ezzel Ön a Szentföldnek tradícióját újjáépítést minden áldozat nélkül erősen elősegítette!

Vidéki ügynököket felveszünk!

Techirgiol-fürdő

Híres hideg és iszap fürdők, gyönyörű tengeri strandfürdő

Meleg fürdők azonnali hatással női betegségeknel, szkrofulóználnál (nyitott vagy zárt), mindenfajta gennyezésnél, a leg-erősebb csuszorhamoknál, farzsábanál, érelmeszesedésnél

A fürdőidény május 15-én kezdődik s október 1-ig tart. Egy ágyas szoba 600—1500 Lei (május 15-től június 15-ig). Két ágyas szoba 1000—2000 Lei (május 15-től június 15-ig).

A tavon motoros osónakok, jazz-band, színház, katonazene, különböző szórakozások. — Minden osztályú éttermek, ebéd személyenként 40 Lei. — Olcsó piac és konyhák családok részére

Meleg iszapfürdők akárhány veder iszappal 300 Lei, hivatalnokoknak 70 Lei lepedő használattal

Vasut az állomásig. — Váltson jegyet Techirgiol állomásig.

Levelezés: a „Sindicatul Proprietarilor“ címére küldendő, a megérkezésnél felvilágosítást szerezhet az állomási irodában.

Községi előjáróság és a Tulajdonosok Szindikátus

LEM!
Haggenmacher
a-sör
ilsen
csapolás a
-kertben

Tíz percent adóengedményt kapnak, akik pontosan fizetik adójukat. Bukarestből jelentik: Madgearu pénzügyminiszter a minisztertanács elé terjesztett egy törvényjavaslatot, amely szerint mindenki, aki pontosan a lejáratkor megfizeti egy globális, mint a többi adóját, tíz percent adóengedményt kapjon.

472 cseh korona vámost szed Csehszlovákia minden importált ökör után. A cseh minisztertanács szankcionálta a gazdasági miniszternek az állatvámok kérdésében hozott egyezményt, melyet az agráriusokkal kötöttek meg. A kompromisszum alapján a törvény életbeléptetése napján az új vámemelés állatokért 44 koronát tesz ki, vagyis a szárazsághoz az eddigi vám mértékénél 118 koronára emelkedik. Egy ökör teljes váma 413-472 cseh koronát tesz ki. Ilyen magas védővámok mellett természetesen kizárt dolog az, hogy a romániai állattenyésztők és exportőrök Csehszlovákiába vágóállatokat vihesse- nek ki.

A minisztertanács elfogadta a Morgan-csoportnak a telefonkoncesszió bérbevevőjére vonatkozó ajánlatát. Bukarestből jelentik: A tegnapi esti minisztertanács elfogadta a Morgan-csoportnak a telefonkoncesszió bevételeire vonatkozó ajánlatát. A parlament a jövő hét szerdáján, vagy csütörtökön fogja megszavazni a telefonkoncessziókatra vonatkozó törvényjavaslatot.

A temesvári vendéglősök és kávéosok vendéglősstrájkjával akarnak felelni az új szeszadótörvényre. Temesvári tudósítónk jelentése szerint a kávéosok és szálloda tulajdonosok tegnap ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy strájkjával felelnek a szeszadótörvényre. Ez indítványra kimondták, hogy amennyiben a szeszadótörvényt a jelenlegi formájában akarnák keresztülforszározni, úgy egy napon keresztül tiltakozásuk kifejezéséül a vendéglősök és kávéosok sem italt, sem ételt nem fognak kiszolgálni.

A munkaügyi inspektorátus felhívása a vállalatokhoz. A munkaügyi miniszter utasítására Chirila munkaügyi inspektor figyelmezteti az inspektorátus körzetében tartozó összes iparvállalatokat, hogy a munkaügyi szerződésekről szóló törvénynek a munkások és tisztviselők nyári szabadságára vonatkozó rendelkezéseit annál is inkább tartsák be, mert aki ezt elmulasztja, az a szabadságolási időre eső fizetés háromszorosával büntethető meg.

Oroszország ipari termelése kétszer akkora, mint a háború előtt. Moszkvából jelentik: A szovjet legfelső gazdasági szervezetének nyilvánosságra hozott jelentése szerint az ideiglenes ipari termelés kétszer akkora, mint a háború előtti. Ez egy volt elérhető, hogy az úgynevezett ötszázötödös gazdasági tervezet első két esztendőjében megállapított termelést 65 százalékkal emelték. A nehézipar termelése 88 százalékkal nagyobb, a termelés pedig az első két esztendőben eredeti mennyiségének kétszeresére emelkedett. Remélik, hogy a község, petroleum, építő- és gépiparban öt éven belül elérhető termelés ugyanolyan eredményeket fog elérni, mint az első két esztendőben.

Tízmillió dolláros kölcsön a magyar mezőgazdaság föllendítésére. Budapest-ről jelentik: A magyar kormány a mezőgazdaság céljaira 20 millió dolláros kölcsönt vesz fel. A kölcsön első része tízmillió dolláros lesz és arról a tárgyalásokat már lezárták. Ötmillió dollárt már ki is utaltak, még pedig 7 és fél százalékos kamatozás mellett. A hitelt a Newyork Trust fogja átutalni, amely a pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal áll kapcsolatban. Mezőgazdasági körökben örömmel veszik a kölcsön híret, mindamellett rámutatnak arra, hogy az túlságosan drága.

Az amerikai vámvonellát visszautalták a delegáció konferenciájához. Washingtonból jelentik: A szenátus elnöke a demokrata javaslat alapján elhatározta, hogy a tarifanovellát mindkét ház delgátusainak konferenciája elé terjeszti újabb való felülvizsgálat és tárgyalás céljából. Elfogadták azt a javaslatot, hogy atarifabizottság állapíthatja meg a vámváltoztatásokat, amelyek automatikusan lépnek életbe, amennyiben az elnök azokat 60 napon belül nem utasítja el. Az érvényben lévő határozat előírja, hogy változtatás nem történik, amíg az elnök a tarifabizottság javaslataival szemben nem nyilatkozik. A szenátusi delegátusok a plénum fölhatalmazása nélkül megszüntették a sajtó, cseresznye, nyersselyem és óra vámfőteleit. Ennek következtében a tarifanovella életbeléptetése még a bizonytalan jövő kérdése.

Csődök kényszeregyezségek Aradon. Aradról jelentik: Néhány napos szünet után ma ismét nagyobb jelentőségű kényszeregyezés és csődök érkeztek az aradi törvényszék kereskedelmi bíróságához. Grumás Lajos aradi uri divatkereskedő kényszeregyezési kérelmet adott be és a kimutatása szerint 408.096 lej passzívával szemben csak 312.054 lej értékű aktív vagyona van. A kereskedő 50 százalékos egyezséget ajánl fel hitelezőinek. Ugyan csak kényszeregyezési kérelmet intézett a bírósághoz Mester Mihály pécskai cipőkereskedő is. Mann Géza egyik legismertebb nevű aradmegyei nagykereskedő, akinek Kisjenőn van nagykereskedése. Mann Géza ellen az utóbbi időben több kereset indult az aradi törvényszékben és ma délelőtt egyszerre két esődkereset érkezett ellene. Az egyiket Mengast József és neje, kisjenői lakatos, a másikat pedig Ardelean József aradi földbirtokos adták be.

Ujabb ötven ezer vagon nyersolaj kivitelét engedélyezte a kormány. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi miniszter újabb ötven ezer vagon nyersolaj exportját engedélyezte. A közel-múltban Jugoszláviába már engedélyezett kilencezer vagon. A kereskedelmi miniszternek ez a rendelkezése újabb esapást jelent a liberális kézben lévő petróleumfinomítókra. A nyersolaj kivitele ellen az előző rezsim a legszigorubb tiltó rendelkezéseket léptetett életbe, ám a Maniu-kormány a bányatörvény módosítása alapján ezt a rendelkezést hatályon kívül helyezte.

A Magyar Nemzeti Bank öt és fél százalékra szállította le a kamatlábat. A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa a március 29-ike óta érvényben lévő hat-százalékos leszámítolási kamatlábat öt és fél százalékra szállította le.

SZÍNHÁZ -- MŰVÉSZET

Mi ujság -- a világszínpadon?

Az elcsesztett színész, vagy egy drámaíró karrierje? Londonból jelentik: Hamilton Fyfe megírta most Sir Arthur Pinero, a világhírű angol színműíró élettrajzát, melyben a többi közt ezt az érdekes történetét meséli el: Pinero, a modern angol színműirodalom e nagy alakja szerény vidéki színész volt, sokat nyomorgott és nagyon szerencsésnek érezte magát, amikor egy edinburghi színigazgató heti egy guinea gázzsal szerződtette inas-szerepekre. Egyszer Wilkie Collins egyik drámájában „alakította” egy komornyik apró szerepét. Ott volt az előadáson a szerző is, aki később, amikor hazatért Londonba, áradozva dicsérete Irvingnek az edinburghi Pinero-t és rá is beszélt, hogy szerződtesse híres londoni színtársulatához. Néhány hét múlva már Irving színházában játszott Pinero drámai szerepeket, nagy sikerrel. Pinero csak később tudta meg, hogy különös véletlenség volt szerencséjének megindítója. Wilkie Collins nagyon rövidlátó ember volt és amikor az edinburghi előadáson meg akarta nézni darabja egyik főszereplőjének nevét, tévedésből Pinero nevét betűzte ki a színlapról a másiké helyett és azt hitte, hogy Pinero játszotta olyan kitünően azt a szerepet. Pinero megkezdte ezután a színműírást is Londonban és egymás után aratta hatásos darabjaival a világraszóló sikereket. Különösen „A második Tanquerayné” című darabja tette nevét világhírűvé. Duszagazdaggá tették darabjai és az angol király nemességgel tüntette ki.

Erkölcstelen színházi plakát. A londoni földalatti vasút igazgatósága erkölcsi okokból megtiltotta, hogy a kocsikban és az állomások falán kifüggeszzenek egy plakátot, amely a Garrick-színház legutolsó nagysikerű új bohózatát reklámozza. Azt a jelenetet mutatja aké, amelyben a darab hősnője furdőlepedőbe burkolózva kilép a kádból. A művésznő, akit a plakát életlenül ábrázol, felháborodva tiltakozott a tilalom ellen és azt mondja, hogy a színpadon a furdőljenetben és a plakáton is sokkal több ruha van rajta, mint az előkelő hölgyeken a baltermekben.

Majakovszki posthumus drámája. W. Majakovszki, a halott orosz dalköltő hátrahagyott munkái között egy dráma kéziratát találták meg. A darab címe „A gőzfürdő”. A darab cselekménye 2030-ban játszódik és groteszk formában, szatirikus színekkel tárgyalja a mai orosz állapotokat és viszonyokat a 2030-as szemszögből.

A Magyar Színház irodájának közleményei:
EGY VILÁGVÁROS BÜNE
Dorothy Gisch
Vasárnap d. e. 11 órákor Matiné a Magyar Színházban.
Vasárnap d. e. 11 órákor matiné lesz a Magyar Színház-moziban. Müsoron, Egy világváros bűnei filmatrakció 7

felvonásban a főszerepben Dorothy Gisch. Helyárak 15 és 10 lej.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MUSORA:

Vasárnap, június 1-én d. e. 11 órákor: Matiné 10 és 15 lejes helyárakkal. Egy világváros bűnei.
Vasárnap: 3, 5, 7 és este 9 órákor: Az éneklő felhő.
Hétfőn: 3, 5, 7 és 9 órákor általános közökhözra prolongálva: Az éneklő felhő. — Ferd Thompson.
Kedden délelőtt 10 órákor: Enekkari verseny. Délután 4 órákor: Dalünnepegy. Este fél 9 órákor: Diszhangverseny. A Romániai Magyar Dalos Szövetség első ifjusági dalosversenye.
Szerdán: 3, 5, 7 és 9 órákor: Zárt ajtók mögött. (Négy fel.) Ujdonság. Főszereplők: John Gilbert és John Crawford. Előtte hagos éneklő-film-szerzői-részlet az Othello című operából. Éneklő a világ legnagyobb énekese: Titta Ruffo. Helyárak: 20 és 10 lej.
Csütörtökön: 3, 5, 7 és 9 órákor: I. Othello. Titta Ruffo éneke. II. Zárt ajtók mögött. Négy fal.
Pénteken: 3, 5, 7 és 9 órákor: I. Othello. Titta Ruffo. II. Zárt ajtók mögött.
Szombaton: 3, 5, 7 és 9 órákor: Az emberfaló város. Coctail. — Főszereplők: Nancy Carlo, Lukács Pál, Richard Arien.
Vasárnap: délelőtt 11 órákor: A vadon királya. Matiné 15 és 10 lejes helyárakkal. Ferd Tompson.
Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órákor: Az emberfaló város. Nancy Carol, Lukács Pál, Richard Arien.

SELECT-MOZGO:

Vasárnap: A királyi páholyban, Moissi világhírű német művész egyetlen nagysikerű beszélő zenelő filme, mely Dumas „Kean” című darabja nyomán készült. Partnernője a bájos Kamilla Horn.
Hétfőn: A vig özvegy, elsőrangú szalonvígjáték, Harry Liedtke legújabb alkotása, melynek másik címszerepét a bájos La Jana alakítja.
Kedd: A vig özvegy, elsőrangú szalonvígjáték, Harry Liedtke első 930-as filme, partnernője a bájos La Jana.
Szerda: A vig özvegy, Harry Liedtke legújabb nagyszerű szalonvígjátéka, melyben partnernője a szép és csinos La Jana, párisi táncosnő.

URANIA MOZGO:

Vasárnap: A gálans kalandor, ma utol-jára, elsőrangú kalandorfilm, melynek címszerepét a közismert Ken Maynard lovas és lova Tarzan alakítja.
Hétfő: A királyi páholyban, Alexander Moissi egyetlen nagysikerű beszélő filme, mely Dumas „Kean” című darabja nyomán készült. Partnernője a bájos Camilla Horn.
Kedd: A királyi páholyban, Alexander Moissi világsikert aratott beszélő

filme, melynek női főszerepét a szép Camilla Horn alakítja.
Szerda: A királyi páholyban, ma utol-jára Moissi világhírű művész utol-só fellépése.

Májusi válogatott könyvujdonságok

- Piere Lotti: Ives testvérem — 129.—
- Csathó Kálmán: Matyika szí-
nész nő akar lenni — 109.—
- Cushman: Az új szegények — 153.—
- Meredith: Tökéletes férfi — 357.—
- Hermant: Egy dedánya vallo-
másai — 153.—
- Ludwig Wolf: Ketten az ég
alatt — 136.—
- Maurois: Byron élete I—II. — 390.—
- Ehrenburg: Jeanne szerelme — 238.—
- Acremant: Rajta, házasodjunk
85.—
- Andreas Fred: Valaki jár a só-
tétben — 122.—
- Sinclair Lewis: Fő-ucca I—II. — 306.—
- R. Kipling: Három katona — 187.—
- Romain Rolland: Ghandi — 116.—
- Lagerlöf: Anna Sward — 187.—
- Nyirő József: A sibói bölény
I—II. kötet — 200.—
- Brocchi: A meghódított élet — 231.—

Kapható az UJ KELET könyvostályában.

Az utolsó évek leg-hatalmasabb regénye

Ludwig Lewihson: AZ ÖRÖK SZIGET

Négy nemzedék zsidó-
nak története Oroszor-
szágtól Amerikáig A zsidó
regényirodalom remeke!
Ára: füzve 272, kötve
374 lei, Rendelje meg!

Uj Kelet könyvostálya Cluj

Most jelent meg először magyar nyelven

a legnagyobb sikert aratott háborus regény

ERNST GLAESER: A 902-esek

A világ összes nyelvein sok millió példányban fogyott el, több mint 300 oldalas könyv

Ára 95 lei az „UJ KELET” könyvostályában

A háborus irodalom egyik legbecesebb alkotása ez a regény, mellyel fiatal írója egyszerre a modern német irodalom első emberei közé emelkedett. „A 902-esek” a front mögötti Németország élete és a német fiatalok regénye. Hatalmas szociális mű Glaser könyve, de elejétől végig érdekesítő, izgalmas, izigvérig irodalmi olvasmány. Ime néhány szemelvény abból, hogy fogadták a kritikuskok.

„Ennek a könyvnek semmiféle siker se elég. Ez a könyv több, mint a felnőt-tek számára való irodalom: generációkon keresztül minden tizenhat éves if-junak kezébe kéne adni, hogy fogalma legyen az életről”.

Die Menschheit.
„Ez a mű nemcsak elsőrangú irodalmi alkotás, hanem a háborus korszak egyik legbecesebb dokumentuma”.

Remarque.
„Igen kiváló munka ez, mely megszé-
dit kvalitásaival: nagy gondot fordít
arra, hogy pontos legyen és rendkívüli
a megfigyelő készsége”.

Thomas Mann.

A legnagyobb élmény — a legszebb paci-
fizmus — A nacionalizmus — Zeidőkérdés
— Antiszemitizmus — A szociális kérdés
— A munkásmozgalom — A kapitalizmus
— A gyermeknevelés minden problémái egy
izgalmas regényben.

Vidéki rendelésnél költségekkel együtt 100
le küldendő be. Utánvét 110 lei.

NYERSOLAJ (pacura) tüzelés berendezéseket
gőzkazánok, főzoponti fűtések és minden fajtájú ipari kemencék részére füstmentes el-
égéssel, a megtakarításra vonatkozó jótállással szabadalmazott kivitelben készíteneek

ADORJAN DEZSŐ okl. gépészmérnök, Bucuresti, Bulev. Carol 60 sz.
MARKÓ VILMOS okl. gépészmérnök, Cluj, Strada Nicolae Jorga 11.

